Пралетарыі ўсіх краін, яднайцеся!

Комуністычная партыя (большэвікоў) Беларусі

ЗВЯЗДА

ОРГАН ЦК І МІНСКАГА АБКОМА КП(б)Б

№ 107 (6686) | 11 мая 1940 г., субота | ЦАНА 10 КАП.

СЁННЯ Ў НУМАРЫ:

АБ АБАВЯЗКОВЫХ ПАСТАЎКАХ ГАРОДНІНЫ ДЗЯРЖАВЕ КАЛГАСАМІ. Пастанова Совета Народных Камісараў Саюза ССР і Цэнтральнага Камітэта ВКП(б).

Прыём тав. В. М. Молатавым міністра асветы Славакіі пана Ж. Сівак.

Абвяржэнне ТАСС.

Указ Прэзідыума Вярхоўнага Совета БССР аб узнагароджанні ўдзельнікаў будаўніцтва чыгуначнай веткі Асінторф—станцыя Асінаўка.

НАСУСТРАЧ XVIII З'ЕЗДУ КП(б)Б. Ператворым Беласток у другое Іванава. А. Награбецкі — Бяскучыя перспектывы. А. Сідаровіч — Спаборнічаю з маскоўскімі тэкстыльшчыкамі. М. Патрэбская — Дзякуем партыі бальшавікоў, дзякуем роднаму Сталіну. А. Новікаў — Комуністы наперадзе. П. Пеўчаў — Фабрыку збудуем у тэрмін. Б. Юшкевіч — Абавязацельствы маскоўскіх і іванаўскіх ткачых.

ПАРТЫЙНАЕ ЖЫЦЦЁ:
В. Лобач — Сіла кантролю.
Л. Пінус — Пры дапамозе партыйнай арганізацыі.
С. Айзман — Абагуліць каштоўны вопыт.
С. Кононаў — У авангардзе спаборніцтва.
У часць XVIII з'езда КП(б)Б.

АРТЫКУЛЫ:
К. Горэў — Акадэмія навук БССР у 1940 годзе.
Т. Марозаў, Манакоў — Совецкі Сахалін.

ЗА РУБЯЖОМ:
Германскія войскі перайшлі граніцы Галандыі, Бельгіі і Люксембурга.
Меморандум германскага ўрада.
Паведамленне Вярхоўнага камандавання германскай арміі.
Войскі саюзнікаў перайшлі франка-бельгійскую граніцу.
Выступленне Чэрчыля ў палаце абшчын.

ЗА ДЗЕЙСНЫ КАНТРОЛЬ!

Прайшло нямногім больш года пасля гістарычнага XVIII з'езда ВКП(б). Але гэты параўнальна невялікі адрэзак часу насычан незвычайна вялікім, глыбокім зместам. Партыйныя арганізацыі зажылі баявым, поўнакроўным жыццём.

Адным з выдатных вынікаў выканання гістарычных рашэнняў з'езда з'яўляецца тое, што пярвічныя партыйныя арганізацыі фабрык, заводаў, МТС, соўгасаў і калгасаў авалодалі новым, дзейсным метадам гаспадарчага кіраўніцтва — правам кантролю дзейнасці адміністрацыі. Сутнасць гэтага кантролю заключаецца ва ўмелым спалучэнні партыйна-палітычнай работы з гаспадарчай, у павышэнні ролі і адказнасці пярвічных партарганізацый за стан работы прадпрыемства.

Можна прывесці многа прыкладаў таго, як вытворчыя пярвічныя партыйныя арганізацыі, ажыццяўляючы права кантролю, уваходзячы ва ўсе дэталі вытворчасці, дапамагаюць гаспадарнікам кіраваць вытворчасцю, арганізуюць масы на барацьбу за выкананне задач трэцяй сталінскай пяцігодкі.

Вядома, што ў 1939 годзе і ў першым квартале бягучага года перад буйнейшымі прамысловымі прадпрыемствамі рэспублікі была пастаўлена задача — перайсці на масавую вытворчасць новых відаў прадукцыі. Рад фабрык і заводаў атрымалі ўрадавыя заказы. І зусім правільна наступіла партыйная арганізацыя завода Гомсельмаш, калі яна выкананне ўрадавых заданняў узяла пад свой кантроль, пад сваю неаслабную ўвагу.

Комуністы завода па-гаспадарску падлічылі нескарыстаныя яшчэ рэзервы і вытворчыя магчымасці свайго прадпрыемства, аб'явілі рашучую барацьбу марнатраўству і разгільдзяйству, узначалілі соцыялістычнае спаборніцтва рабочых, інжынерна-тэхнічных работнікаў і ўсяго калектыва. Вынікі гэтага зараз-жа выявіліся. Вытворчы план першага квартала быў выканан да 25 сакавіка, а к канцу месяца калектыў завода даў краіне прадукцыі звыш плана на 1 млн. 400 тыс. рублёў.

Мінскі станкабудаўнічы завод імені Кірава марудна асвайваў масавы выпуск новых станкоў складанай канструкцыі, затрымліваўся рух многастаночнікаў. Па даручэнню партыйнага бюро група комуністаў і беспартыйных спецыялістаў дэтальна вывучылі прычыны гэтага. Галоўная з іх заключалася ў тым, што на заводзе няправільна былі расстаўлены станкі і агрэгаты, яны былі раскіданы па ўсяму заводу. Партыйнае бюро прыняла канкрэтную пастанову. Вырашана было перайсці на пралётную сістэму. Такая арганізацыя работы, глыбока прадуманая расстаноўка абсталявання адыграла велізарную ролю ў павышэнні прадукцыйнасці працы, станоўча адбілася на рабоце ўсіх цэхаў і ўчасткаў, рух многастаночнікаў атрымаў сур'ёзную вытворчую базу.

Практыка паказвае, што кантроль дзейнасці адміністрацыі з'яўляецца ўсебаковым і дзейсным толькі тады, калі ў ім удзельнічаюць не толькі члены партыйнага бюро, а ўся партыйная арганізацыя, калі вопыт кіраўнікоў дапаўняецца і абагачаецца вопытам мас. На жаль, аб гэтым многія забываюць. К прыкладу, сакратар партыйнага бюро мінскага скурзавода «Большэвік» т. Айзенберг часта адміністрыруе, сваімі дзеяннямі падмяняе гаспадарніка, нарушае адзінаначалле.

На пасяджэннях партыйнага бюро гэтага завода нярэдка вытворчыя пытанні абмяркоўваюцца без папярэдняй падрыхтоўкі, у якой удзельнічалі-б радавыя комуністы, перадавыя рабочыя і інжынерна-тэхнічныя работнікі. Як вынік гэтага часам выносяцца непрадуманыя рашэнні.

Ясна, што карысці ад такога кантролю мала. Ён ператвараецца ў фікцыю. Права кантролю — гэта не ёсць права падмены гаспадарніка, нарушэнне яго правоў і абавязкаў.

Для таго, каб правільна кіраваць гаспадаркай, партыйныя арганізацыі абавязаны займацца вытворчымі пытаннямі не наогул, а канкрэтна, глыбока ўваходзіць ва ўсе дэталі, ва ўсе поры гаспадарчага жыцця, заглядаць у баланс прадпрыемства. А што можна сказаць, напрыклад, аб кантролі дзейнасці адміністрацыі, які ажыццяўляе партыйная арганізацыя мінскай швейнай фабрыкі імені Крупскай? Тут на пасяджэннях партыйнага бюро заслухана нямала агульных дакладаў і справаздач. Але вось дэталямі вытворчасці партыйная арганізацыя не занялася. Інакш чым-жа аб'ясніць тое, што начальнікі цэхаў і іншыя камандныя кадры на фабрыцы абязлічаны, яны нават не ведаюць эканомікі сваіх участкаў, пазбаўлены магчымасці своечасова рэагіраваць на непаладкі.

Або ўзяць партарганізацыю Дукорскай МТС. Не раз яна абмяркоўвала пытанне аб ходзе рамонту трактараў, але неглыбока, па-дзяляцку, пытанні якасці рамонту не ўзнімаліся. А гэта дала сябе адчуваць у часе веснавой сяўбы. У першыя дні палявых работ большасць трактарнага парка вышла са строю. Высветлілася, што якасць рамонту была дрэннай, а канкрэтных вінаўнікаў гэтага нельга было нават знайсці.

Кантроль прыносіць карысць тады, калі за добрымі рашэннямі паследуюць клопаты аб іх ажыццяўленні, калі на гэтую справу будзе мабілізавана ўвага ўсёй партыйнай арганізацыі, усяго калектыва.

Аб значэнні і неабходнасці сістэматычнай і настойлівай праверкі выканання вынесеных рашэнняў гаворыць такі прыклад. Ліцейны цэх завода імені Варашылава (Мінск) выпускаў многа браку. Вывучыўшы прычыны гэтага, партыйная арганізацыя прыняла канкрэтнае рашэнне. Дырэкцыя выдала адпаведны загад. І калі партыйная арганізацыя сачыла за выкананнем свайго рашэння, брак у цэху быў зніжан у 7 разоў. Але варта было толькі партарганізацыі аслабіць сваю ўвагу да ліцейнага цэха, забыць аб прынятым рашэнні, як выпуск бракаванай прадукцыі павялічыўся, і ліцейны цэх зноў стаў вузкім месцам на заводзе.

За прайшоўшы перыяд многія пярвічныя вытворчыя партыйныя арганізацыі накапілі вялікі вопыт ажыццяўлення права кантролю. Раённыя і гарадскія камітэты партыі абавязаны абагуліць гэты каштоўны вопыт і зрабіць яго здабыткам усіх вытворчых партыйных арганізацый.

Зараз, калі большэвікі Беларусі рыхтуюцца да свайго XVIII з'езда, па ўсёй рэспубліцы шырыцца новая магутная хваля соцыялістычнага спаборніцтва ў чэсць з'езда. Абавязак партыйных арганізацый узначаліць гэтае спаборніцтва, накіраваць яго на выкананне канкрэтных задач трэцяй сталінскай пяцігодкі. Ажыццяўляючы права кантролю, вытворчыя партыйныя арганізацыі павінны ўсебакова і глыбока кіраваць гаспадарчым жыццём, уваходзіць ва ўсе дэталі вытворчасці і гэтым забяспечыць не толькі выкананне, але і перавыкананне вытворчай праграмы кожным заводам, фабрыкай, МТС, соўгасам, калгасам.

Аб абавязковых пастаўках гароднiны дзяржаве калгасамі

Пастанова Совета Народных Камісараў Саюза ССР і Цэнтральнага Камітэта ВКП(б)

У мэтах узмацнення зацікаўленасці калгасаў у далейшым расшырэнні грамадскіх пасеваў гароднiны, падняцці ўраджайнасці, ліквідацыі нерацыянальных міжабласных перавозак, а таксама забеспячэння гарадоў гароднінай і гароднінна-перапрацоўваючых прадпрыемстваў неабходнай сыравінай — Совет Народных Камісараў Саюза ССР і Цэнтральны Камітэт ВКП(б) **пастанаўляюць:**

1. Адмяніць існуючы парадак загатовак па кантрактацыйных і гаспадарчых дагаворах наступных гароднінных культур: капусты, буракоў сталовых, морквы, цыбулі рэпчатай, агуркоў і памідораў.

2. Устанавіць, што, пачынаючы з ураджая 1940 года, калгасы прыцягваюцца да абавязковых паставак гароднінных культур: капусты, буракоў сталовых, морквы, цыбулі рэпчатай, агуркоў, памідораў з кожнага гектара пахаці, замацаванай за калгасамі, вылічанай у адпаведнасці з артыкулам 2-м пастановы СНК СССР і ЦК ВКП(б) ад 11 красавіка 1940 года «Аб абавязковых пастаўках зярна і рысу дзяржаве калгасамі і аднаасобнымі гаспадаркамі», з выключэннем з гэтай пахаці плошчаў, занятых пад сартавымі насеннікамі гароднінных культур і пад пасевамі кансервна-гароднінных культур у зонах гароднінна-перапрацоўваючых прадпрыемстваў (баклажаны, перац, кабачкі, зялёны гарошак, цукровая кукуруза, фасоль у стручках, шпінат, шчаўе, карнішоны).

3. Абавязаць Советы Народных Камісараў саюзных і аўтаномных рэспублік, выканаўчыя камітэты краявых і абласных советаў дэпутатаў працоўных, абкомы, крайкомы ВКП(б) і ЦК кампартый саюзных рэспублік, у адпаведнасці з устаноўленымі нормамі абавязковых паставак дзяржаве гароднiны па абласці, краю, рэспубліцы, устанавіць параённыя гадавыя нормы абавязковых паставак дзяржаве гароднiны (капуста, буракі сталовыя, моркаў, цыбуля рэпчатая, агуркі, памідоры) калгасамі, і, па зацвярджэнні іх Эканомсоветам пры Соўнаркоме Саюза ССР, апублікаваць к 20 мая 1940 года.

Пры ўстанаўленні норм здачы гароднiны па абавязковых пастаўках дзяржаве прадугледзець:

а) павышэнне норм здачы гароднiны па раёнах і калгасах, блізляжачых да гарадоў, прамысловых цэнтраў, прыстанцыйных і прызаводскіх зон гароднінна-перапрацоўваючых прадпрыемстваў, а таксама аслабаненне поўнасцю ад абавязковых паставак гароднiны дзяржаве глыбінных раёнаў і калгасаў, адкуль дастаўка гароднiны да месца спажывання цяжкая, з тым, аднак, каб поўнасцю былі захаваны ўстаноўленыя ў цэлым для абласці, края і рэспублікі нормы абавязковых паставак гароднiны;

б) каб нормы абавязковых паставак гароднiны не ўстанаўліваць на тыя гароднінныя культуры, якія ў даным раёне або калгасе не вырашчваюцца з прычыны нямэтазгоднасці.

Павышэнне і паніжэнне параённых норм здачы гароднiны для асобных калгасаў, а таксама аслабаненне поўнасцю асобных калгасаў ад паставак гароднiны рабіць выканаўчым камітэтам раённых советаў дэпутатаў працоўных з зацвярджэння ўпаўнаважаных Наркамата Загатовак СССР па абласцях, краях і рэспубліках (не маючых абласнога дзялення) з тым, аднак, каб поўнасцю былі захаваны ўстаноўленыя ў цэлым для раёна нормы абавязковых паставак гароднiны.

Пры ўстанаўленні норм абавязковых паставак зярна, рысу, бульбы і насення маслічных культур рабіць адпаведнае павышэнне або паніжэнне гэтых норм для раёнаў і калгасаў, атрымаўшых паніжаныя або павышаныя нормы здачы гароднiны па абавязковых пастаўках дзяржаве.

4. Дазволіць калгасам:

а) паўсямесна (за выключэннем зон гароднінна-перапрацоўваючых прадпрыемстваў, дзе замена робіцца са згоды дырэктараў прадпрыемстваў) здаваць па абавязковых пастаўках цыбулю рэпчатую і моркву, узамен іншых гароднінных культур —

за 10 цэнтнераў капусты	—	2,5 цэнтнера цыбулі рэпчатай
	або	7 цэнтнераў морквы;
за 10 цэнтнераў агуркоў	—	4 цэнтнеры цыбулі рэпчатай
	або	10 цэнтнераў морквы;
за 10 цэнтнераў буракоў сталовых	—	2 цэнтнеры цыбулі рэпчатай
	або	6 цэнтнераў морквы;
за 10 цэнтнераў памідораў	—	5 цэнтнераў цыбулі рэпчатай
	або	12 цэнтнераў морквы;

б) у прыгараднай зоне гарадоў Масквы, Ленінграда, Горкага, Куйбышэва, Свердлоўска, Чэлябінска, Тулы, а таксама ў зонах кансервных заводаў, са згоды дырэктараў заводаў, здаваць па абавязковых пастаўках памідоры, узамен іншых гароднінных культур —

за 10 цэнтнераў капусты	— 3 цэнтнеры памідораў;
за 10 цэнтнераў агуркоў	— 7 цэнтнераў памідораў;
за 10 цэнтнераў буракоў сталовых	— 3 цэнтнеры памідораў.

5. Прадаставіць права Наркамату Загатовак СССР дапускаць замену пры здачы ў лік выканання абавязковых паставак гароднiны дзяржаве калгасамі адных гароднінных культур другімі па эквівалентах, зацвярджаемых Эканомсоветам пры СНК Саюза ССР.

6. Даручыць Советам Народных Камісараў саюзных і аўтаномных рэспублік і выканаўчым камітэтам краявых і абласных Советаў дэпутатаў працоўных зацвердзіць для калгасаў памесячныя тэрміны здачы гароднiны па асобных культурах (у зонах жа кансервных заводаў, у межах месячных тэрмінаў здачы, райупаўнаркамзагам устанаўліваецца парадак роўнамернай здачы гароднiны кансервным заводам з улікам вытворчых планаў заводаў і тэрмінаў паспявання гароднiны) з тым, аднак, каб поўнае выкананне паставак гароднiны дзяржаве калгасамі было закончана ў наступныя тэрміны:

Абласці, краі і рэспублікі	капуста	цыбуля рэпчатая	агуркі	морква	буракі сталовыя	памідоры
Архангельская, Валагодская, Кіраўская, Молатаўская, Свердлоўская абласці, Комі АССР, Удмурцкая АССР, Карэла-Фінская ССР.	1-га лістапада	15-га кастрычніка	1-га верасня	15-га кастрычніка	15-га кастрычніка	—
Варонежская, Горкаўская, Іванаўская, Калінінская, Куйбышэўская, Курская, Ленінградская, Маскоўская, Орлоўская, Пензенская, Разанская, Саратаўская, Смаленская, Тамбоўская, Тульская, Чэлябінская, Чкалаўская, Яраслаўская, абласці; Башкірская, Марыйская, Мардоўская, Татарская, Чувашская АССР, Беларуская ССР.	15-га лістапада	1-га лістапада	15-га верасня	1-га лістапада	1-га лістапада	1-га лістапада
Алтайскі, Краснаярскі, Прыморскі, Хабараўскі краі, Іркуцкая, Новасібірская, Омская, Чыцінская абласці, Бурат-Мангольская АССР.	1-га лістапада	15-га кастрычніка	1-га верасня	15-га кастрычніка	15-га кастрычніка	15-га верасня
Краснадарскі, Орджанікідзеўскі краі, Растоўская, Сталінградская абласці, Дагестанская, Кабардына-Балкарская, Калмыцкая, Крымская, Немцаў Паволжа, Паўночна-Асецінская, Чэчэна-Інгушская АССР, Украінская, Грузінская, Армянская, Азербайджанская, Туркменская, Узбекская, Таджыкская, Кіргізская і Казахская ССР.	15-га лістапада	15-га лістапада	1-га кастрычніка	15-га лістапада	15-га лістапада	1-га кастрычніка

7. Гароднiна, здаваемая калгасамі ў лік абавязковых паставак дзяржаве, павінна быць дастаўлена на прыстанцыйныя, прыстанскія і прызаводскія загатоўчыя пункты сіламі і сродкамі саміх калгасаў. У тым выпадку, калі адлегласць ад калгаса да загатоўчага пункта перавышае 10 кіламетраў, загатаўцель аплачвае калгасу кошт дастаўкі гароднiны за ўсю адлегласць звыш 10 кіламетраў па стаўках, устаноўленых Наркаматам Загатовак СССР.

8. Здаваемая калгасамі ў лік абавязковых паставак гароднiна павінна адпавядаць кандыцыям, устаноўленым Наркаматам Загатовак СССР.

9. Калгасы, спраўна здаючыя гароднiну, у адпаведнасці з устаноўленымі для іх памесячнымі тэрмінамі здачы гароднiны, побач з выкананнем абавязацельстваў па пастаўках дзяржаве, маюць права лішкі гароднiны прадаваць на рынку.

Калгасы, якія праяўляюць няспраўнасць у выкананні абавязацельстваў па пастаўкі гароднiны па месяцах, пазбаўляюцца ў наступныя месяцы права продажу іх на старану да выканання поўнасцю сваіх абавязацельстваў па пастаўцы гароднiны дзяржаве.

Дазволіць калгасам выдаваць калгаснікам гароднiну па працаднях у парадку аванса ў межах 10 процантаў ад фактычнай месячнай здачы гароднiны дзяржаве па данай культуры.

10. Выкананне ўстаноўленых гэтай пастановай абавязацельстваў па здачы гароднiны дзяржаве з'яўляецца першачарговым абавязкам кожнага калгаса і павінна праводзіцца ва ўстаноўленыя для калгаса тэрміны, прычым намеранае невыкананне абавязацельстваў будзе карацца законам.

11. Безумоўна забараняецца мясцовым органам улады і загатоўчым органам накладаць на калгасы абавязацельствы па здачы гароднiны, перавышаючыя пагектарныя нормы абавязковых паставак.

Усе лішкі гароднiны, пасля выканання абавязацельстваў па здачы гароднiны дзяржаве, астаюцца ў поўным распараджэнні калгасаў.

Старшыня Совета Народных Камісараў Саюза ССР В. МОЛАТАЎ.

Сакратар Цэнтральнага Камітэта ВКП(б) І. СТАЛІН.

9 мая 1940 года.

УКАЗ

ПРЭЗІДЫУМА ВЯРХОЎНАГА СОВЕТА БССР

Аб узнагароджанні ўдзельнікаў будаўніцтва чыгуначнай веткі Асінторф—станцыя Асінаўка

За актыўны ўдзел і забеспячэнне скораснага будаўніцтва чыгуначнай веткі Асінторф—станцыя Асінаўка, праведзенага ў зімовых умовах і маючага вялікае значэнне для забеспячэння Бел. ДРЭСа і гарадоў Оршы і Віцебска палівам, узнагародзіць—

ПАЧОТНАЙ ГРАМАТАЙ ВЯРХОЎНАГА СОВЕТА БССР:

1. **Бадрова** Валенціна Іванавіча
2. **Зотава** Нікалая Іванавіча
3. **Кісялёва** Васілія Іванавіча
4. **Насонава** Васілія Сяргеевіча
5. **Петрасяна** Саркіса Аляксеевіча
6. **Суворава** Нікалая Сяргеевіча
7. **Чорнага** Ісака Львовіча.

ГРАМАТАЙ ВЯРХОЎНАГА СОВЕТА БССР:

1. **Зотава** Фёдара Васільевіча
2. **Грычанова** Аляксандра Цімафеевіча
3. **Феланенка** Івана Аляксеевіча
4. **Дзярунова** Нікалая Нікалаевіча
5. **Орэхава** Васілія Самуйлавіча
6. **Літвінчука** Васілія Сямёнавіча

Старшыня Прэзідыума Вярхоўнага Совета БССР Н. НАТАЛЕВІЧ.
Сакратар Прэзідыума Вярхоўнага Совета БССР Л. ПАПКОЎ.

7 мая 1940 г.
г. Мінск.

Прыём тав. В. М. Молатавым міністра асветы Славакіі пана Ж. Сівак

10 мая 1940 года Старшыня Соўнаркома СССР і Народны Камісар Замежных спраў тав. В. М. Молатаў прыняў міністра асветы Славакіі п. Ж. Сівак. На прыёме прысутнічаў надзвычайны пасланнік і поўнамоцны міністр Славакіі п. Ф. Тісо.

ДА ВЕДАМА ДЭЛЕГАТАЎ XVIII З'ЕЗДА КП(б) БЕЛАРУСІ

Выдача мандатаў дэлегатам XVIII з'езда КП(б) Беларусі адбываецца ў памяшканні мінскага Дома партыйнага актыва (рог вуліц К. Маркса і Энгельса, уваход з вуліцы К. Маркса, 2-гі паверх) з 13-га па 14-га мая ўключна, штодзённа з 9 гадзін да 24 гадзін, 15-га мая—з 8 да 10 гадзін раніцы.

ОРГКАМІСІЯ

СТАХАНАЎЦЫ СЯЎБЫ

З новым вытворчым уздымам сустракаюць калгаснікі Магілеўскай абласці 15 мая—дзень адкрыцця XVIII з'езда КП(б)Б і Усесаюзнай сельскагаспадарчай выстаўкі ў Маскве. Ордэнаносны калгас імені Валадарскага, Магілеўскага раёна, дасягненні якога шырока адлюстроўваюцца на выстаўцы, адным з першых закончыў сяўбу зернавых культур і ільну.

Узорна працавалі на сяўбе арганізаваныя ў калгасе звенні. Калгаснік Самуіл Кардзэнкоў, працуючы на ворыве, выконваў сваю норму на 150 проц. Іван Новікаў, працуючы на рассеве ўгнаення, даваў 250 проц. нормы. Пелагея Кардзэнкова выконвала норму на 130 проц.

Заслугоўвае ўвагі вопыт трактарыста МТС імені 20-годдзя БССР тав. Сцяпана Лягушова. Сваю работу ён цесна спалучае з работай паляводчых брыгад, чым садзейнічае паспяховаму завяршэнню веснавой сяўбы.

У брыгадах і звеннях калгаса «Колас», Гарадзішчанскага сельсовета, Магілеўскага раёна, шырока разгортваецца соцыялістычнае спаборніцтва за атрыманне ў 1940 годзе высокіх сталінскіх ураджаяў. На 9 мая калгас засеяў 274 гектары зернавых, 32,5 гектара ільну, 51 гектар канюшыны, 35 гектараў бульбы. Усе яравыя пасеяны на добра ўгноенай зямлі. Якасць апрацоўкі глебы таксама добрая. Калгаснікі абавязаліся закончыць сяўбу і пасадку бульбы да дня адкрыцця з'езда КП(б)Б.

Кіпіць работа на палях калгасаў Бярэзінскага раёна. На 8 мая па раёну пасеяна 12.769 гектараў яравых культур. Пад пасеў яравых калгасы вывезлі больш 700 тон мінеральных угнаенняў, каля 200 тон торфу, многа попелу і курынага памёту.

Кожны дзень прыносіць раёну новыя перамогі. Колькасць калгасаў, заканчваючых сяўбу, з кожным днём павялічваецца. Калгас імені Чапаева, Бярэзінскага сельсовета, першым у раёне скончыў сяўбу зернавых культур і ільну. Сяўба высокаякасная. Яшчэ ранняй вясной калгаснікі перабаранавалі зяблевае ворыва. Усе культуры пасеяны добрым адсартаваным насеннем.

У калгасе імені Чапаева няма ні аднаго выпадка нявыхаду на работу. Усе калгаснікі працуюць дружна, штодня перавыконваюць нормы выпрацоўкі.

Многія сельскія партыйныя арганізацыі сустракаюць XVIII з'езд КП(б)Б разгортваннем баявой работы на сяўбе, у брыгадах і звеннях. Кандыдацкая група калгаса «Ленінскі шлях», Белічанскага сельсовета, яшчэ з зімы арганізавала большэвіцкую падрыхтоўку да веснавой сяўбы. І зараз гэты калгас паспяхова заканчвае сяўбу ўсіх культур. Калгас імені Кірава, Пагосцкага сельсовета, таксама добра спраўляецца з веснавой сяўбой і вышаў у лік перадавых калгасаў Бярэзінскага раёна.

Узоры большэвіцкай работы паказалі і асобныя трактарысты МТС. Трактарная брыгада тав. Барана Бярэзінскай МТС ужо выканала план работ на 90 проц. Паспяхова выконваецца план радковай сяўбы.

Тав. Джыгера—трактарыст трактарнай брыгады т. Корбута, які штогод перавыконваў свае заданні, і ў гэтым годзе дабіўся значных поспехаў. Да свайго трактара ХТЗ, які цягне трохкорпусны плуг, ён прыстасаваў чацверты конны плуг. Услед за трактарам ідзе падсобны рабочы, які рэгулюе работу плугоў. Вопыт трактарыста Джыгера перанялі і трактарысты Лебедзеў, Булойчык і інш., якія паказваюць высокія ўзоры прадукцыйнасці працы на трактарных работах.

Тав. Джыгера—удзельнік Усесаюзнай сельскагаспадарчай выстаўкі ў 1939 годзе, вылучан кандыдатам на выстаўку і ў 1940 годзе.

Л. ВАЛОДЗІН.

ЕФРЭМАЎСКАЕ ЗВЯНО

У пачатку гэтага года калгас імені Сталіна, Жлобінскага раёна, цалкам перайшоў на звенневую сістэму працы. Арганізавалі камбініраваныя ефрэмаўскія звенні. На чале аднаго з такіх звенняў стаў лепшы стаханавец, кандыдат на Усесаюзную сельскагаспадарчую выстаўку 1940 г. Іван Нікалаенка. Звяно ўзяло на сябе абавязацельства атрымаць у гэтым годзе не менш 100 пудоў зернавых і 170 цнт. бульбы з гектара.

Апошнія месяцы зімы прайшлі ў дружнай і напорыстай рабоце па падрыхтоўцы да веснавой пасеўнай кампаніі. Усе калгаснікі і калгасніцы звяна вывозілі на свае ўчасткі гной, збіралі мясцовыя ўгнаенні.

З наступленнем вясны звяно Нікалаенкі першым вышла ў поле. Працавалі дружна і арганізавана. У рэзультаце да 1 мая поўнасцю закончылі сяўбу на плошчы ў 10 гектараў. Пад усе пасевы ўнесены гной і, апрача таго, па 3 цнт. фасфарытнай мукі, па аднаму цнт. калійнай солі і па 5 цнт. фекалія на кожны гектар.

Выключную ўвагу звяно звярнула на падрыхтоўку насення. Усё насенне старанна ачысцілі, пратруцілі і праяравізавалі. Насенне пшаніцы і ячменю нават перабралі рукамі. Сяўбу правялі радковымі сеялкамі перакрыжаваным спосабам.

Зараз звяно тав. Нікалаенкі дапамагае астатнім звенням калгаса завяршыць сяўбу ў бліжэйшыя дні.

Г. СТАЛЯРОЎ.

За 70 цэнтнераў канапель з гектара

Днём і ўначы на былых балотах соўгаса імені 10-годдзя БССР, Любаньскага раёна, грукацяць стальныя маторы. 15 трактараў узнімаюць чорную добра ўгноеную глебу. У соўгасе зараз гарачая пара—падрыхтоўка да сяўбы канапель.

Рабочыя змагаюцца за атрыманне 70 цэнтнераў канапель-саломкі з гектара. На кожны гектар глебы ўносіцца 1.170 кгр. сумесі калчаданнага агарка, суперфасфата і калійнай солі. Глеба добра пераворваецца. Падрыхтавана высокаякаснае насенне.

Праз 2—3 дні калектыў соўгаса прыступіць да сяўбы. Сеяць будуць радковымі сеялкамі. Вопыт мінулага года паказаў, што радковая сяўба канапель на балотнай глебе дае ўраджай значна большы, чым сяўба ўручную. Усяго будзе засеяна 800 гектараў — на 100 гектараў больш, чым у мінулым годзе.

Калектыў соўгаса ўзяў на сябе абавязацельства пасеяць каноплі за 8 дзён.

(БЕЛТА).

★ **Новая раённая насенняводчая гаспадарка** арганізавана ў калгасе «1-е мая», Лёзнянскага раёна. Яна будзе забяспечваць насенныя ўчасткі калгасаў высокаякасным насеннем.

А. ЛЕБЕДЗЕЎ.

★ **110 аднаасобнікаў Клічаўскага раёна ўступілі ў 1940 годзе ў калгасы.** Большасць з іх улілася ў калгасы ў момант масавага разгортвання палявых работ.

М. СІДАРОВІЧ.

ПАРТЫЙНАЕ ЖЫЦЦЁ

СІЛА КАНТРОЛЮ

Вагонарамонтны завод імені Мяснікова на працягу доўгага часу быў у ліку адстаючых, не выконваў вытворчай праграмы. Задача заключалася ў тым, каб у найкарацейшы тэрмін выправіць стварыўшаеся становішча — вывесці завод з прарыву.

Кіруючыся рашэннямі XVIII з'езда ВКП(б), партыйная арганізацыя сканцэнтравала сваю ўвагу на кіраўніцтве прадпрыемствам, на барацьбе за высокую прадукцыйнасць працы і павышэнні авангарднай ролі комуністаў на вытворчасці.

Комуністы завода з'явіліся арганізатарамі стаханаўскіх метадаў працы. Сваім асабістым прыкладам, высокай прадукцыйнасцю і дысцыплінаванасцю яны павялі за сабой увесь рабочы калектыў. Зараз непасрэдна на вытворчасці працуюць 24 комуністы, і ўсе яны з'яўляюцца лепшымі стаханаўцамі.

Мы прыступілі ўшчыльную да кантролю над дзейнасцю адміністрацыі. Партыйная арганізацыя абмеркавала пытанне аб рабоце вагоназборачнага цэха. Некалькі месяцаў назад там сістэматычна не выконваўся план. Па заданню партбюро комуністы дэтальна вывучылі гэтае пытанне і ўстанавілі, што ў цэху няправільна скарыстоўвалася рабочая сіла: маляры і сталяры часта прастойвалі з-за дрэннай арганізацыі працы. Па прапанове партбюро ў цэху былі арганізаваны комплексныя рамонтныя брыгады, куды ўвайшлі рабочыя ўсіх спецыяльнасцей. Зараз увайшлі ў сістэму работы брыгад штодзённыя кароткія нарады ў канцы рабочага дня для абмеркавання вынікаў дзённай работы і плана на частупны дзень.

Комуністам тт. Райко, Бандарэнка і Альтэру было даручана вывучыць тэхналагічны працэс рамонту вагонаў. Па іх прапанове былі адрамантаваны сталярныя верстакі і механізіраван рад працэсаў работы. У рэзультаце правільнай расстаноўкі рабочых, ушчыльнення рабочага дня і праведзенай механізацыі ў цэху вытворчы план за красавік перавыканан. Маючы заданне зрабіць капітальны і сярэдні рамонт 20 вагонаў, калектыў завода адрамантаваў 23 вагоны.

Адным з адстаючых участкаў на заводзе з'яўляўся вагоназборачны цэх. Пасля дэтальнага азнаямлення са становішчам стала ясным, што кіраўнік цэха не на месцы, не спраўляецца з ускладзенымі на яго абавязкамі. На чале гэтага адстаючага ўчастка быў пастаўлен комуніст тав. Райко. Ён здолеў выявіць недахопы работы і мабілізаваць усіх рабочых на знішчэнне іх. У выніку — план рамонту пасажырскіх вагонаў быў выканан датэрмінова.

Вывучыўшы работу адміністрацыі кавальскага цэха, мы рашылі вылучыць на пасаду начальніка цэха маладога комуніста тав. Пінхасіка, бо былы кіраўнік цэха не спраўляўся з работай. З дапамогай партыйнай арганізацыі тав. Пінхасік павёў рашучую барацьбу з бракам, і зараз кавальскі цэх вышаў у перадавыя.

Партарганізацыя ўдзяляе вялікую ўвагу пытанням правільнага падбору і расстаноўкі кадраў. За апошні час мы вылучылі рад таварышоў на кіруючую работу. Начальнік механічнага цэха тав. Лазараў вылучан на пасаду намесніка начальніка планава-вытворчага аддзела завода, комуніст тав. Хмялеўскі вылучан намеснікам начальніка калёснага цэха беспартыйны тав. Шчарбакоў — галоўным дыспетчарам завода. Усе гэтыя людзі паспяхова асвайваюць новыя ўчасткі работы.

Партарганізацыя ўсю масава-выхаваўчую работу цесна ўвязвае з задачамі вытворчасці. Кожны агітатар добра ведае работу свайго цэха, недахопы яго. Агітатары быстра падхапляюць ініцыятыву лепшых стаханаўцаў, перадаюць іх метады работы ўсяму калектыву. Так, напрыклад, стаханавец Глінскі паставіў на заводзе рэкорд па абточцы калёс. Ён адтачыў у дзень 24 калясы, выканаўшы тры нормы. Агітатар цэха тав. Хмялеўскі ў той-жа дзень сабраў рабочых і расказаў ім аб гэтым рэкордзе, аб вопыце тав. Глінскага. Неўзабаве пасля гэтага токар тав. Міцкевіч пачаў выпрацоўваць дзве нормы ў дзень. З яго прыклад узяў стаханавец Качароўскі і іншыя.

Разам з тым агітатары вядуць у цэхах бязлітасную барацьбу з бракаробамі, лодырамі і сімулянтамі. На заводзе быў выпадак, калі па віне рэсоршчыкаў Малевіча і Фельдмана патрэбавалася зрабіць паўторную пад'ёмку вагона, бо рамонт быў зроблен нядобраякасна. Агітатар тав. Ганчароў у абедзены перапынак абмеркаваў гэты факт з рабочымі змены. У насценгазеце цэха паявіўся матэрыял аб дрэнным рамонце вагонаў. Грамадская думка завода была мабілізавана супроць бракаробаў. У рэзультаце праведзенай масава-выхаваўчай работы ў далейшым не было ні аднаго выпадку паўторнай пад'ёмкі вагонаў. Вялікую работу правялі агітатары па ўмацаванню працоўнай дысцыпліны, па ліквідацыі цякучасці рабочай сілы.

Дзякуючы спалучэнню вытворчай і партыйна-палітычнай работы калектыў завода дабіўся значных поспехаў. Раней самы адстаючы вагоназборачны цэх зараз заваяваў пераходны чырвоны сцяг. Заданне па выпуску валавой прадукцыі за першы квартал 1940 года выканана на 130 проц., сабекошт зніжан на 5 процантаў. Завод атрымаў пераходны раённы чырвоны сцяг.

В. ЛОБАЧ,

сакратар партыйнага бюро мінскага вагонарамонтнага завода імені Мяснікова.

ПРЫ ДАПАМОЗЕ ПАРТЫЙНАЙ АРГАНІЗАЦЫІ

Пасля XVIII з'езда ВКП(б), які прадаставіў вытворчым партарганізацыям права кантролю дзейнасці адміністрацыі, партарганізацыя нашай фабрыкі стала больш глыбока ўваходзіць у жыццё і работу вытворчасці.

У канцы мінулага года фабрыка была пастаўлена перад неабходнасцю на-хаду пераключыцца на выраб новага асартымента.

Пытанне аб хутчэйшым асваенні новай прадукцыі ва ўмовах, якія былі на прадпрыемстве, абмяркоўвалася на партбюро, на фабрычных і цэхавых партыйных і комсамольскіх сходах. Бальшэвікі фабрыкі па-гаспадарску падлічылі ўсе ўнутраныя рэсурсы прадпрыемства, дэтальна абмеркавалі пытанне аб найбольш правільнай расстаноўцы людзей.

З дня ў дзень партарганізацыя сачыла за ходам асваення і якасцю выпуску прадукцыі. Калі, напрыклад, футлярны цэх марудзіў з асваеннем заказа, — пытанне аб прычынах гэтага было пастаўлена на абмеркаванне партыйнага бюро фабрыкі. На аснове рашэння партбюро адміністрацыя прыняла меры да палепшання работы цэха, умацаваўшы кіраўніцтва яго.

Дружная работа калектыва, паўсядзённы кантроль і дапамога партыйнай арганізацыі забяспечылі своечасовае і добраякаснае выкананне плана. План 1939 года фабрыка выканала на 100,3 проц. Дзяржаўнае заданне было перавыканана не толькі па колькасных, але і па якасных паказальніках. Фабрыка зэканоміла за год 1 млн. 3 тысячы дэцыметраў скуры, 8.130 метраў тэкстыля.

Калектыў рабочых і інжынерна-тэхнічных работнікаў фабрыкі ўключыўся ў соцыялістычнае спаборніцтва за выкананне пяцігадовага плана па прадукцыйнасці працы ў чатыры годы. Пытаннямі росту прадукцыйнасці працы партыйная арганізацыя займаецца сістэматычна і глыбока. Вялікая ўвага аддаецца рацыяналізацыі і вынаходніцтву. Толькі ў мінулым годзе рэалізацыя рацыяналізатарскіх прапаноў прынесла прадпрыемству 146 тысяч рублёў эканоміі.

У сакавіку гэтага года па прапанове партарганізацыі праведзен грамадскі агляд масавага рабочага вынаходніцтва і канферэнцыя рацыяналізатараў. Усё гэта выклікала значны пад'ём рацыяналізатарскай работы. І толькі за першы квартал рабочыя і інжынерна-тэхнічныя работнікі фабрыкі ўнеслі 60 рацыяналізатарскіх прапаноў. Частка з іх ужо рэалізавана і дае вялікі вытворчы эфект.

На фабрыцы праведзена і такое масавае мерапрыемства, як канферэнцыя стаханаўцаў. За некалькі дзён да канферэнцыі спецыяльныя брыгады партыйнага бюро і фабкома вывучылі становішча росту прадукцыйнасці працы, соцыялістычнага спаборніцтва і стаханаўскага руху. Брыгадамі былі ўскрыты прычыны прастояў у асобных цэхах, а таксама факты няправільнай арганізацыі працы, адсутнасці культуры ў вытворчасці і рабоце майстраў некаторых змен. Вывады абмяркоўваліся на вытворчых нарадах.

Работа гэтых брыгад супала з падрыхтоўкай да перагляду норм выпрацоўкі. Было ўстаноўлена, што на вельмі многіх працэсах нормы яўна ўстарэлі і сталі тормазам у далейшым росце прадукцыйнасці працы, унасілі ненармальнасці ў аплаце, параджалі ўраўнілаўку.

Пытанне аб пераглядзе норм, як і іншыя важныя гаспадарчыя пытанні, абмяркоўваліся на партбюро, партыйных і комсамольскіх сходах. Як дырэктар, я атрымаў рад канкрэтных указанняў у справе паспяховага і правільнага правядзення перагляду норм. Мой вопыт, вопыт гаспадарніка быў дапоўнен вопытам усёй партыйнай арганізацыі, грамадскасці, а таму перагляд норм на фабрыцы праведзен правільна, арганізавана.

Я прывяду толькі два найбольш характэрныя прыклады ажыццяўлення нашай партыйнай арганізацыяй права кантролю і вынікаў гэтага бальшэвіцкага кіраўніцтва вытворчасцю. А такіх прыкладаў многа.

Павысілася авангардная роля комуністаў на вытворчасці. У сумачным цэху група, якой кіруе кандыдат партыі тав. Плаксман, выканала красавіцкі план на 117,8 проц., група члена КП(б)Б тав. Табарынскага — на 109,3 проц. Тое-ж можна сказаць і аб рабоце комуністаў чамаданнага цэха. Група, якую ўзначальвае парторг цэха тав. Крыгер, выканала красавіцкую праграму на 138,7 проц. Комуністы-стаханаўцы тт. Будняцкі, Эпштэйн, Ліўшыц, Сонкіна і многія іншыя сваёй узорнай работай, асабістым прыкладам натхняюць беспартыйных рабочых, увесь калектыў фабрыкі на барацьбу за стаханаўскую прадукцыйнасць працы.

Пры дапамозе партарганізацыі, якая правільна зразумела сваю ролю і ўмела спалучае масава-палітычную работу з гаспадарчай, паспяхова выканан план першага квартала. У красавіку гэтыя поспехі замацаваны — план выканан на 107,2 проц.

Рыхтуючыся дастойна сустрэць XVIII з'езд комуністычнай партыі бальшэвікоў Беларусі, калектыў нашай фабрыкі абавязаўся выканаць майскі план да 28 мая і даць да канца месяца прадукцыі звыш плана на 120 тысяч рублёў. Сваё слова мы стрымаем.

Л. ПІНУС,

дырэктар мінскай скургалантарэйнай фабрыкі імені Куйбышэва.

АБАГУЛІЦЬ КАШТОЎНЫ ВОПЫТ

У авангардзе спаборніцтва

С. КОНАНАЎ.

У ЧЭСЦЬ XVIII З'ЕЗДА КП(б)Б

...новіч і Талока, стругальшчык т. Марозаў і электразваршчык т. Мазураў выканалі дзённае заданне звыш чым на 300 процантаў.

**

БЕЛАСТОК. Зварот калектыва рабочых мінскага машынабудаўнічага завода імені Кірава знайшоў жывы водгук сярод працоўных Беластока. На фабрыках, заводах і на чыгунцы прайшлі сходы і мітынгі, на якіх калектывы прадпрыемстваў узялі абавязацельствы сустрэць з'езд вытворчымі падарункамі.

Калектыў рабочых прамывачнага цэха паравознага дэпо станцыі Беласток абавязаўся да 15 мая выпусціць з прамыўкі 20 паравозаў, скараціўшы час прастою іх на прамыўцы на 200 гадзін. Цэх вагоннай гаспадаркі ўзяў абавязацельства выканаць месячную праграму да 25 мая. Калектыў рабочых механічнага цэха прыўрочвае выкананне месячнага плана да дня адкрыцця з'езда.

Павышэнне прадукцыйнасці працы, паляпшэнне якасці выпускаемай прадукцыі, пераход на многастаночнае абслугоўванне — такія абавязацельствы беластоцкіх тэкстыльшчыкаў. Рабочыя і служачыя камбіната № 6 абавязаліся выканаць месячны план да 26 мая.

**

БАРАНАВІЧЫ. Рабочыя і камандзіры Баранавіцкага паравознага дэпо горача сустрэлі зварот кіраўцаў аб дастойнай сустрэчы XVIII з'езда КП(б)Б. У дэпо адбыўся мітынг, прысвечаны абмеркаванню зварота. Выступіўшы брыгадзір комсамольскай брыгады па рамонту паравозаў Фёдар Скопа заклікаў чыгуначнікаў сустрэць XVIII з'езд бальшэвікоў Беларусі стаханаўскай работай. Тав. Скопа выклікаў на соцыялістычнае спаборніцтва рабочых і інжынерна-тэхнічных работнікаў механічнага цэха.

Стаханавец-многастаночнік тав. Скляроў абавязаўся дапамагчы некаторым стаханаўцам авалодаць метадам многастаночнай работы. Такія-ж абавязацельствы па ўзаемадапамозе ўзялі на сябе машыніст-крываносавец, вадзіцель цяжкавагавых паяздоў тав. Гарман, стаханавец вугальнага склада тав. Сталяроў і іншыя.

Калектыў дэпо абавязаўся да дня адкрыцця з'езда правесці не менш 40 цяжкавагавых паяздоў, павялічыць тэхнічную скорасць.

(БЕЛТА).

Акадэмія навук БССР у 1940 годзе

К. В. ГОРЭЎ,

прэзідэнт Акадэміі навук БССР.

Акадэмія навук БССР папоўнілася новым саставам сапраўдных членаў і членаў-карэспандэнтаў. На агульным сходзе Акадэміі, які адбыўся 11 красавіка г. г., выбрана 15 акадэмікаў і 18 членаў-карэспандэнтаў. Цяпер у саставе Акадэміі навук ёсць 29 акадэмікаў і 23 члены-карэспандэнты. Сам факт выбараў акадэмікаў гаворыць аб развіцці навукі ў Савецкай Беларусі, аб росце навуковых кадраў, аб шырокай плодатворнай навукова-даследчай рабоце, праводзімай вучонымі ў шматлікіх інстытутах, вышэйшых навучальных установах, вопытных станцыях.

Выбары ў Акадэмію праходзілі пры актыўным удзеле шырокай навуковай грамадскасці. На 12 вакантных месц у сапраўдныя члены і 27 — у члены-карэспандэнты вылучана вучонымі советамі навукова-даследчых і вышэйшых навучальных устаноў і групамі навуковых работнікаў звыш 120 кандыдатаў. Сярод вылучаных кандыдатаў, побач з вучонымі старога пакалення, шмат маладых вучоных, якія атрымалі вышэйшую асвету пры савецкай уладзе і сваімі глыбокімі навуковымі даследваннямі сталі вядомымі не толькі ў нас, у Совецкім Саюзе, але і за граніцай. Пераважная большасць кандыдатаў дастойна выбрання ў акадэмікі або ў члены-карэспандэнты, і калі з іх многія аказаліся нявыбранымі, то гэта аб'ясняецца толькі абмежаванай колькасцю меўшыхся вакантных месц.

Актыўны ўдзел навуковай грамадскасці ў выбарах у Акадэмію дазволіла агульнаму сходу Акадэміі адабраць дастойных кандыдатаў у сапраўдныя члены і члены-карэспандэнты і выбраць лепшых з лепшых. Сярод выбраных акадэмікаў — член-карэспандэнт Акадэміі навук СССР прафесар Панкратава, член-карэспандэнт Акадэміі навук СССР праф. Прылежаеў, які карыстаецца шырокай папулярнасцю сярод хімікаў Совецкага Саюза сваімі даследваннямі ў галіне арганічнай хіміі, праф. Акулаў, даўшы сваімі даследваннямі многа новага ў раз'ясненні магнітных уласцівасцей металаў, праф. Мірчынк — буйнейшы геолаг, які карыстаецца сусветнай вядомасцю, прафесар Вейс — шырока вядомы ў Совецкім Саюзе спецыяліст па механізацыі сельскай гаспадаркі і іншыя.

Выбары ў Акадэмію навук павінны паслужыць пачаткам новага далейшага пад'ёму навукова-даследчай работы як у самой Акадэміі, так і ў цэлым па БССР. У рашэнні гістарычнай задачы, пастаўленай перад нашай краінай XVIII з'ездам Усесаюзнай Комуністычнай партыі (бальшэвікоў), — дагнаць і перагнаць перадавыя капіталістычныя краіны ў бліжэйшыя 10—15 год таксама і ў эканамічных адносінах, — вялікая роля належыць навукова-даследчым установам, работнікам навукі. Выяўленне ўсіх прыродных рэсурсаў, якія ёсць у нашай краіне, вышуканне новых шляхоў іх рацыянальнага скарыстання, распрацоўка новых і ўдасканаленне існуючых тэхналагічных спосабаў вытворчасці і яе механізацыі, вывядзенне новых і палепшанне існуючых сартоў сельскагаспадарчых раслін і распрацоўка агратэхнікі іх вырошчвання і т. д. — вось у агульных рысах тыя задачы, якія стаяць перад навукова-даследчымі ўстановамі. Паспяховае вырашэнне іх магчыма толькі пры глыбокім усваенні кожным навуковым работнікам тэарэтычных асноў той навукі, у галіне якой ён працуе.

У святле гэтых задач Акадэмія навук намеціла ў тэматычным плане на 1940 г. цэлы рад праблем, маючых вялікае актуальнае значэнне для народнай гаспадаркі, над вырашэннем якіх зараз працуюць інстытуты Акадэміі.

XVIII з'езд партыі паставіў задачу набліжэння вытворчасці да крыніц сыравіны, максімальна скарыстоўваючы мясцовыя віды сыравіны ў мэтах ліквідацыі дальніх перавозак. Перад народнай гаспадаркай Совецкай Беларусі ўстае актуальнае пытанне аб рацыянальным размяшчэнні прамысловасці на тэрыторыі БССР. Для вырашэння гэтага пытання неабходна даць аналіз размяшчэння прадукцыйных сіл БССР. Гэтая работа з'яўляецца асноўнай у тэматычным плане Інстытута эканомікі. У пэўнай меры ў правядзенні данай работы прымуць удзел таксама інстытуты торфу, геалогіі, сельскай гаспадаркі і інш. Такога роду работа праводзіцца ў Совецкай Беларусі ўпершыню, і таму яна будзе з'яўляцца своеасаблівым экзаменам для Інстытута эканомікі.

На тэрыторыі БССР ёсць 7 мільёнаў гектараў балот і забалочаных зямель, якія складаюць 30 проц. усёй тэрыторыі рэспублікі. Асваенне гэтых балот мае велізарнае значэнне ў справе далейшага яшчэ больш бурнага развіцця ўсіх галін народнай гаспадаркі БССР. Па заданню ЦК КП(б)Б брыгадай інжынераў і навуковых работнікаў пры Акадэміі навук быў распрацаван у некалькіх варыянтах план асушэння Палескай нізіны з улікам карэннай рэканструкцыі воднага рэжыма ракі Прыпяці. На 1940 год у планах інстытутаў торфу, геалогіі, сельскай гаспадаркі намечана далейшая распрацоўка пытанняў, звязаных з асушэннем Палескай нізіны. У летні перыяд інстытуты торфу і геалогіі накіроўваюць экспедыцыі ў раёны Палесся, перад якімі пастаўлена задача даць характарыстыку і распрацаваць схемы скарыстання тарфяных залежаў Палесся, а таксама даць геатэхнічную характарыстыку грунтаў Палескай нізіны ў раёнах мяркуемых збудаванняў.

Па лініі Інстытута сельскай гаспадаркі намечана стварэнне ў адным з раёнаў Палесся вопытнай станцыі, якая павінна заняцца вывучэннем пытанняў, звязаных з сельскагаспадарчым асваеннем асушаемых балот. Інстытут геалогіі ў гэтым годзе павінен правесці таксама вялікую работу па пошуках карысных выкапняў у заходніх абласцях БССР.

Інстытут торфу ў 1940 годзе дасць агляд тарфяных рэсурсаў заходніх абласцей і закончыць параённую характарыстыку тарфянага фонда ўсходніх абласцей БССР. Інстытутам у гэтым годзе будуць таксама прадаўжацца даследванні ў галіне энерга-хімічнага скарыстання торфу. Пад гэтае паняцце ўваходзяць такія пытанні, як газіфікацыя торфу і скарыстанне газа ў якасці гаручага ў прамысловасці і ў аўтатранспарце, атрыманне з адыходаў торфу каштоўных хімічных прадуктаў, уключаючы і вадкае паліва. Гэтыя работы маюць вялікае значэнне для БССР, дзе ёсць велізарныя запасы торфу. Станоўчае вырашэнне гэтых пытанняў створыць магчымасць больш рацыянальнага скарыстання ўсіх каштоўных прадуктаў, закладзеных у торфе, і адкрые шлях да шырокага развіцця ў нас хімічнай прамысловасці. Да гэтага часу такога характару работы не атрымалі ў нас належнага развіцця. Трэба думаць, што пасля выбараў у Акадэміі, калі Інстытут торфу папоўніўся новымі спецыялістамі, гэтыя работы ў інстытуце атрымаюць неабходны размах.

Трэба спыніцца яшчэ на адной рабоце Інстытута торфу. Як вядома, торф у вялікіх размерах прымяняецца ў сельскай гаспадарцы ў якасці ўгнаення, але здабыча яго для гэтых мэт да гэтага часу праводзіцца саматужным спосабам, галоўным чынам уручную. Калгасы даўно ўжо давалі заяўкі навукова-даследчым інстытутам на механізацыю здабычы торфу на ўгнаенне, але да гэтага часу чамусьці такую работу ніхто не выканаў. У гэтым годзе перад Інстытутам торфу пастаўлена задача выканаць заяўку калгасаў, распрацаваць механізіраваны спосаб здабычы торфу на ўгнаенне прымяняльна да ўмоў калгаснай гаспадаркі.

Вялікія задачы пастаўлены ў 1940 годзе перад Інстытутам сельскай гаспадаркі і біялогіі. У калгасах Беларусі да гэтага часу нездавальняюча абстаіць справа з ураджаямі кармавых траў, у прыватнасці канюшыны. Як правіла, пасевы канюшыны прападаюць. Звычайна гавораць, што канюшына вымерзла, але высвятленнем прычыны вымярзання ніхто не займаўся. Відавочна, трэба пайсці па лініі вывядзення марозаўстойлівых сартоў канюшыны і распрацоўкі агратэхнікі вырошчвання яе. Перад Інстытутам сельскай гаспадаркі і біялогіі ў гэтым годзе пастаўлена задача разгарнуць у шырокім маштабе работы па агратэхніцы і насенняводству шматгадовых траў. Для паспяховага і больш быстрага вырашэння гэтай праблемы неабходна прыцягнуць Горацкі сельскагаспадарчы інстытут і вопытныя станцыі БССР, у прыватнасці Беларускую станцыю зерна-бабовых культур, ільнаводчую вопытную станцыю, Тураўскае вопытнае поле і інш.

Будзе прадаўжацца таксама работа абодвума інстытутамі па селекцыі і агратэхніцы вырошчвання кок-сагыза на мінеральных глебах. Вялікая работа павінна быць праведзена ў гэтым годзе Інстытутам сельскай гаспадаркі па выпрабаванню новых культур і прыёмаў перадавой агратэхнікі ў вытворчых умовах калгасаў. Доследамі будуць ахоплены цукровыя буракі, кок-сагыз, люцэрна, слаба алкалоідны лубін, сэрадэла, канюшына і іншыя культуры. Да ўдзелу ў гэтай рабоце прыцягваюцца хаты-лабараторыі і раённыя аграномы. Для дапамогі ў правядзенні доследаў інстытут выпусціў папулярную брашуру. Рэзультаты гэтай работы будуць папулярызіраваць унядрэнне новых культур і дасягненняў перадавой сельскай гаспадаркі.

У гэтым годзе будуць таксама прадоўжаны работы па распрацоўцы правільнай сістэмы апрацоўкі і ўгнаенняў глеб у севаабароце і будзе закончана складанне глебавай карты ўсходніх абласцей БССР. Інстытутам біялогіі ў 1940 годзе будуць выпрабаваны ў вытворчых умовах калгасаў выведзеныя ім гібрыды бульбы. Асобныя з гэтых гібрыдаў у доследах інстытута паказалі больш высокую ўраджайнасць у параўнанні з прымяняемымі ў калгасах сартамі бульбы. Калі ў вытворчых умовах вопытныя даныя інстытута пацвердзяцца, то мы будзем мець новыя больш высокаўраджайныя сарты бульбы.

Перад інстытутамі гісторыі, літаратуры і мовы на 1940 год пастаўлена асноўнай задачай складанне падручнікаў для ВНУ і сярэдніх школ. У гэтым годзе павінны быць падрыхтаваны: падручнік па гісторыі беларускай літаратуры для вучняў старэйшых класаў сярэдняй школы, нарыс па гісторыі старажытнай беларускай літаратуры і падручнік па гісторыі БССР для ВНУ. Работа гэтая сур'ёзная і цяжкая, але калі работнікі інстытутаў гісторыі, літаратуры і мовы возьмуцца за гэтую справу па-бальшэвіцку, то яны з ёй справяцца і ў гэтым годзе дадуць школам і вышэйшым навучальным установам вельмі патрэбныя ім падручнікі.

Тут мной прыведзен далёка не поўны пералік тых пытанняў, над якімі будуць працаваць інстытуты Акадэміі, але ўжо з вышэйсказанага відаць, што Акадэмія навук у 1940 годзе будзе працаваць над вырашэннем цэлага раду актуальных праблем, маючых вялікае тэарэтычнае і практычнае значэнне. Паспяховае вырашэнне іх будзе каштоўным укладам у справу выканання гістарычных задач, пастаўленых перад нашай краінай XVIII з'ездам партыі.

Насустрач XVIII з'езду КП(б)Б

ПЕРАТВОРЫМ БЕЛАСТОК У ДРУГОЕ ІВАНАВА

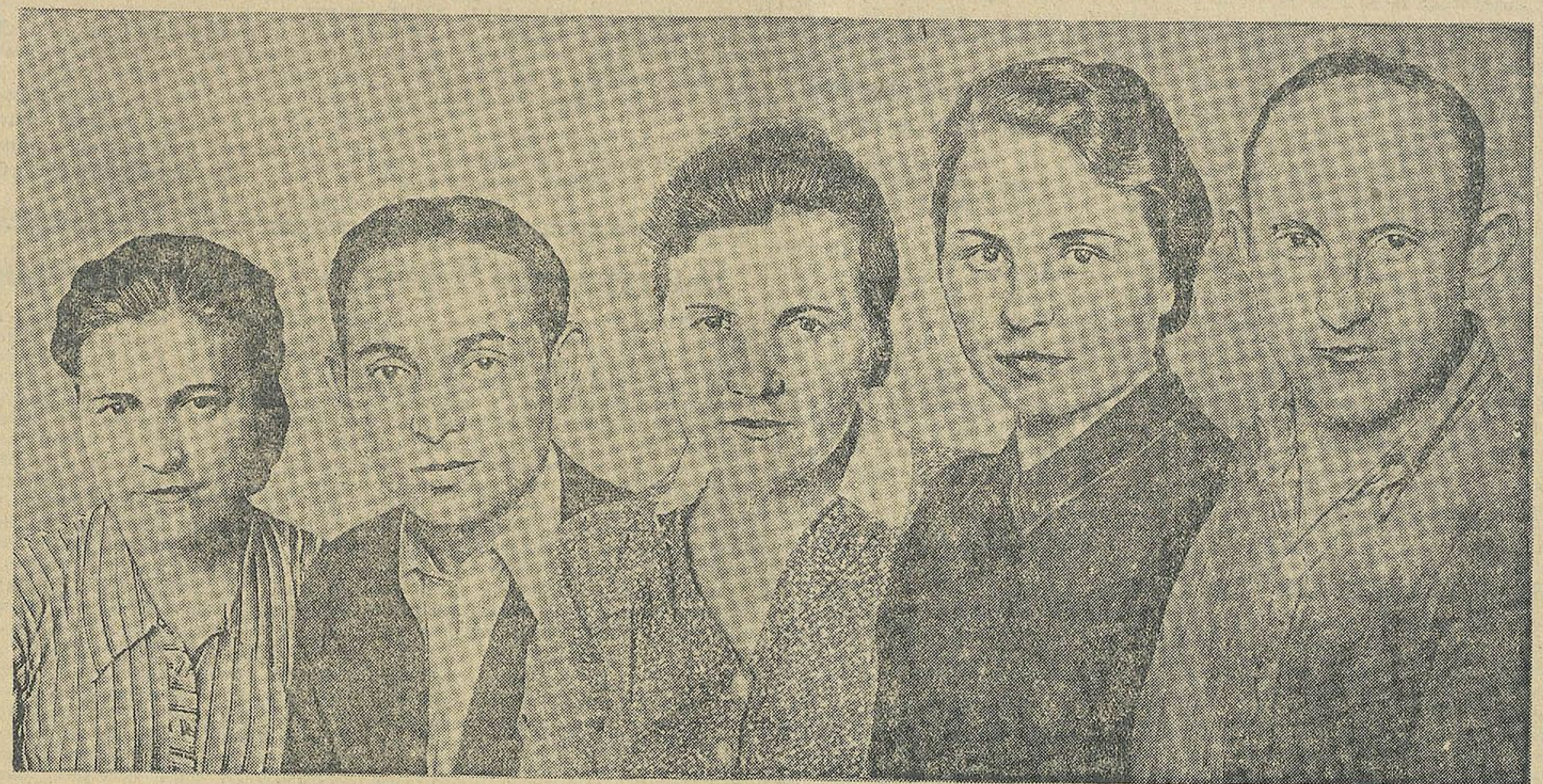

Знатныя людзі тэкстыльнага Беластока. Злева направа: тэхнік А. Трушына, многастаночнікі — Б. Медлінскі, М. Пятроўская, С. Жэўлюк, С. Меламед.

* * *

БЛІСКУЧЫЯ ПЕРСПЕКТЫВЫ

Калектыў тэкстыльнага камбіната № 4 разам з усімі тэкстыльшчыкамі горада Беластока актыўна ўзяўся за ажыццяўленне лозунгаў нашай партыі — «ператварыць Беласток у другое Іванава».

Ператварэнне гэтага лозунга ў жыццё рабочы калектыў пачаў з свайго камбіната. Адразу пасля нацыяналізацыі былой фабрыкі Поляка калектыў пачаў наводзіць на ёй совецкія парадкі. Перш-наперш фабрыка была ачышчана ад бруду і хлама. Праведзена вялікая работа па ахове працы, па тэхніцы бяспаснасці. Перадавыя рабочыя пад кіраўніцтвам сваёй партыйнай арганізацыі пачалі працаваць па-стаханаўску.

У першым квартале камбінат меў рад труднасцей з-за адсутнасці сыравіны, паліва, запасных частак, але пры дапамозе партыйных і совецкіх арганізацый горада гэтыя труднасці былі пераадолены, і праграма ў натуры выканана на 108,2 проц., а па валавой прадукцыі — на 101,1 проц.

Асноўным недахопам нашай работы ў першым квартале была нізкая прадукцыйнасць працы. Не лепш абстаяла і з якасцю выпускаемай прадукцыі, бо да сярэдзіны першага квартала працавалі на старых сумесках сыравіны.

Прадпрыемства цалкам перайшло на новыя запраўкі сумесак з совецкай сыравіны, у выніку чаго істотна палепшылася якасць і расфарбоўка суконных матэрыялаў.

З кожным днём на камбінаце павялічваецца колькасць двухстаночнікаў і стаханаўцаў. Па ткацкаму цэху ёсць ужо восем двухстаночнікаў, якія сістэматычна перавыконваюць свае вытворчыя праграмы. Лепшыя з іх—тт. Пломскі М., Безсістэматычна даюць па 73 тысячы уточын, Нетлер — 70 тысяч і т. д.

Стаханаўка Т. В. Буклінская перайшла на абслугоўванне двух часальных машын і значна перавыконвае сваё заданне. Прадзільшчыцы тт. Жукоўская і Пылкоўская абслугоўваюць сельфактар удваіх, а раней ля яго працавалі тры чалавекі. Яны выконваюць норму на 130 проц. Прадзільшчыцы тт. Шымон і Пінтэль на сельфактары даюць 105 проц. нормы і вышэй. Матальшчыцы прадзіва тт. Ольчык, Шлейхлер, Мілер, Багдановіч з 12 верацён перайшлі на абслугоўванне 25 і выконваюць норму ў сярэднім на 124 процанты.

Гэты выдатны рух рабочых камбіната № 4 яскрава гаворыць аб тым, што праца стала для іх справай чэсці, славы, доблесці і геройства, што калектыў у сваёй пераважнай большасці стаў здаровым совецкім рабочым калектывам.

Багатыя перспектывы камбіната. Народным Камісарыятам тэкстыльнай прамысловасці БССР адпушчаны сродкі для рэканструкцыі камбіната, у выніку якой парк абсталявання па ткацкаму цэху павялічваецца на 86 проц., па апаратнаму —на 66 проц. Будуць дабудоўвацца памяшканні асобных цэхаў, пабудован новы фарбавальны цэх.

Пасля рэканструкцыі магутнасць прадпрыемства павялічыцца амаль у два разы.

А. НЕГРАБЕЦКІ,
дырэктар 4-га тэкстыльнага камбіната.

СПАБОРНІЧАЕМ З МАСКОЎСКІМІ ТЭКСТЫЛЬШЧЫКАМІ

У снежні мінулага года наша фабрыка заключыла соцыялістычны дагавор з калектывам рабочых ткацка-прадзільнай Купавінскай фабрыкі Маскоўскай вобласці. Мы ўзялі на сябе абавязацельства быстрэй асвоіць стаханаўскія метады працы і даць краіне больш дабротных шарсцяных і суконных тканін.

Дагавор з маскоўскімі тэкстыльшчыкамі ўскалыхнуў усю масу рабочых, служачых і інжынерна-тэхнічны персанал. Калектыў па-большэвіцку ўзяўся за выкананне сваіх абавязацельстваў.

З кожным днём расце колькасць рабочых, пераходзячых на ўшчыльненую работу. У ткацкім цэху налічваецца 14 двухстаночнікаў. Двухстаночнік тав. Елін, які спаборнічае з ткачыхай многастаночніцай Купавінскай фабрыкі тав. Волкавай, выконвае сваю норму на 126 проц. Двухстаночнікі тт. Розенцвайг, Шчупак, Шэйда і іншыя даюць за змену 120—123 проц. задання.

З развіццём стаханаўскага руху і ударніцтва работа на фабрыцы значна палепшылася. У красавіку план па прадзіву выканан на 150 проц. і па сураўю — на 115 проц.

Зараз у цэхах наглядаецца вялікі вытворчы і палітычны ўздым. Кожны рабочы, кожная работніца стараюцца азнаменаваць дзень адкрыцця XVIII з'езда КП(б)Б высокай прадукцыйнасцю працы. Вінтаўшчыца тав. Баранава, абслугоўваючая дзве машыны, выконвае сваё заданне на 126 проц. Высокую выпрацоўку дае вінтаўшчыца тав. Гурская і іншыя.

Усе нашы рабочыя будуць змагацца за тое, каб ператварыць совецкі Беласток у другое Іванава.

А. СІДАРОВІЧ,
старшыня фабкома 23 суконна-прадзільнай фабрыкі.

ДЗЯКУЕМ ПАРТЫІ БОЛЬШЭВІКОЎ, ДЗЯКУЕМ РОДНАМУ СТАЛІНУ

Глыбокія змяненні, што адбыліся за 7 месяцаў у нашым жыцці, даказваюць нам аб тым, што ў партыі Леніна Сталіна і совецкага ўрада няма іншых клопатаў, апрача клопатаў аб народзе, аб яго росквіце. Мы з кожным днём пераконваемся і ўпэўнены ў тым, што толькі партыя Леніна—Сталіна з'яўляецца той сілай, якая прывядзе народы да поўнай перамогі комунізма.

За аказваемую дапамогу і штодзенныя клопаты аб нас, былых прыгнечаных і забітых польскімі панамі і капіталістамі, мы прыносім вялікую падзяку нашай любімай ленінскай партыі, совецкаму ўраду і любімаму Сталіну.

10 год працавала я прадзільшчыцай на фабрыцы былога Фукса, якая зараз уваходзіць у першы тэкстыльны камбінат. Цяжка было тады працаваць. Усюды было брудна, адсутнічалі вентыляцыя і тэхніка безапаснасці. Працуючы на прадзільнай машыне, самой прыходзілася падносіць да машыны роўніцу ў вялікіх цюках па сходках з 1-га на 2 паверх і назад адносіць гатовую пражу. Многія з нас асталіся без ног, сталі інвалідамі. Ткачамі нас, жанчын, працаваць не дапускалі і нават за людзей не лічылі. З моманту вызвалення нас ад панскага ярма і ўстанаўлення совецкай улады я прымала самы актыўны ўдзел у арганізацыі камбіната, у наладжванні вытворчасці на нацыяналізаваных фабрыках, а таксама прымала ўдзел у грамадскай рабоце. Працавала і зараз працую членам фабрычнага камітэта і членам камісіі па арганізацыі дзіцячых ясель.

У першым квартале я працавала на адным сельфактары ў пяцьсот верацён і заўсёды выконвала і перавыконвала норму выпрацоўкі па пражы. Асабліва цікавілася стаханаўскай і многастаночнай работай ва ўсходніх абласцях, раілася з таварышамі па рабоце аб тым, як-бы і нам, прадзільшчыкам, перайсці працаваць на два станкі. Я першая на камбінаце падала заяву аб пераходзе на работу на двух машынах у тысячу верацён.

15 красавіка мая просьба была задаволена. Партыйная, профсаюзная арганізацыі і адміністрацыя камбіната памаглі мне ў гэтым, і я стала першай з жанчын працаваць на двух машынах і таксама перавыконваць нормы, як і раней на адной машыне. Дабілася ўшчыльнення рабочага дня да 30 проц., што дазволіла аслабаніць лішнюю рабочую сілу, перавесці яе на другі ўчастак работы, дабілася павышэння прадукцыйнасці працы на 120 проц. З мяне прыклад узялі і іншыя прадзільшчыцы. Іх ужо зараз налічваецца 34 чалавекі. Усе яны працуюць ушчыльненым металам.

Стаць стаханаўкай — гэта пачотная справа. Я зразумела, што, павялічваючы рады стаханаўцаў-двухстаночнікаў, мы ўмацоўваем совецкую ўладу, нашу дзяржаву, умацоўваем яе абарону. Вось чаму, я адна з першых жанчын рашыла стаць стаханаўкай.

Адміністрацыя цэха добра забяспечвае рабочае месца. Нас аслабанілі ад паднёскі матэрыяла і ад носкі гатовай пражы, а таксама і ад іншых падсобных работ, на якія раней ішло амаль да палавіны карыснага рабочага часу. Зараз у цэхах наведзена чыстата, утульнасць, зроблена вентыляцыя і агарожа машын; ёсць гатаваная вада, ручнікі, мыла для рук, індывідуальныя шафы для вопраткі; адкрыта сталовая для рабочых.

Усё гэта выклікае нябывалы палітычны і вытворчы ўздым у тэкстыльшчыкаў.

Я, як дэпутат Вярхоўнага Совета БССР, ад вызваленага народа, на чацвертай яго Сесіі слухала даклад аб бюджэце ордэнаноснай рэспублікі, у якім многа сродкаў назначана на развіццё народнай гаспадаркі заходніх абласцей. Такія клопаты аб людзях, аб чалавеку могуць быць толькі ў краіне, дзе ліквідаваны эксплаататарскія элементы, дзе ва ўладзе стаяць рабочыя і сяляне, кіруемыя вялікай партыяй Леніна—Сталіна. Я не памылюся, калі скажу: наш Совецкі Беласток мы ператворым у другое Іванава. Гэтаму парукай наша воля, наша жаданне, і пад кіраўніцтвам партыі мы гэта зробім.

М. К. ПЯТРОЎСКАЯ,
прадзільшчыца-стаханаўка 1-га камбіната, дэпутат Вярхоўнага Совета БССР.

КОМУНІСТЫ НАПЕРАДЗЕ

Партыйная арганізацыя першага тэкстыльнага камбіната разгарнула вялікую работу па рэалізацыі лозунга партыі і ўрада аб ператварэнні горада Беластока ў другое Іванава. Комуністы, узначальваючы адказныя ўчасткі вытворчасці, паказваюць добрыя ўзоры работы і вядуць за сабой усю масу рабочых. Прадзільны цэх, якім кіруе комуніст тав. Палякоў, ідзе ўперадзе па камбінату. Красавіцкае заданне выканана на 116,9 проц.

Увесь наш камбінат у красавіку выпусціў звыш плана 44 тысячы метраў гатовай прадукцыі. Шырока разгорнута соцыялістычнае спаборніцтва. Індывідуальнымі дагаворамі ахвачана 847 чалавек.

На камбінаце налічваецца 68 двухстаночнікаў, 4—чатырохстаночнікі. 62 прадзільшчыцы-шпулярк і перайшлі на ўшчыльнёную работу. Усе гэтыя стаханаўцы значна перавыконваюць свае нормы. Чатырохстаночнікі тт. Меламед, Кобрынскі і Левін даюць за змену 115 проц. задання. Прадзільшчыца, дэпутат Вярхоўнага Совета БССР тав. Пятроўская яшчэ з адной работніцай абслугоўваюць удваіх сельфактар (прадзільная машына) замест трох.

У цэхах шырока разгорнута масава-палітычная работа. На камбінаце працуе цэлая сетка гурткоў, у якіх вывучаюцца матэрыялы апошніх сесій Вярхоўных Советаў СССР і БССР.

Комсамольская арганізацыя камбіната налічвае 11 чалавек. За апошні час прынята ў рады ленінскага комсамола 8 лепшых стаханаўцаў. Комсамольская арганізацыя актыўна дапамагае комуністам у наладжванні палітмасавай работы на вытворчасці.

Перад пярвічнай партыйнай арганізацыяй камбіната стаіць вялікая задача— замацаваць той палітычны і вытворчы ўздым, які мы мелі ў часе перадмайскага спаборніцтва, каб з яшчэ большымі вытворчымі паказальнікамі прыйсці да дня адкрыцця XVIII з'езда КП(б)Б.

А. НОВІКАЎ,
сакратар партбюро першага тэкстыльнага камбіната, дэлегат XVIII з'езда КП(б)Б.

* * *

НЕ АДСТАНЕМ АД МАСКОЎСКІХ І ІВАНАЎСКІХ ТКАЧОЎ

Рабочыя нашага камбіната актыўна адгукнуліся на заклік партыі і ўрада аб ператварэнні горада Беластока ў другое Іванава. Новыя тэкстыльшчыкі добра зразумелі, што для ажыццяўлення гэтай велізарнай задачы нельга працаваць па-старынцы, трэба шырэй укараняць метады соцыялістычнай працы, працаваць па-стаханаўску.

Я адзін з першых на нашым прадпрыемстве перайшоў на абслугоўванне двух ткацкіх станкоў. Выпрацоўка мая значна павялічылася. Я даваў па 75 тысяч уточын за змену замест нормы ў 72 тысячы.

Неўзабаве я пераканаўся, што магу абслужыць і большую колькасць станкоў. Дырэкцыя задаволіла маю просьбу, і зараз я працую аднача сова на 4 станках. За змену даю 128 тысяч уточын (норма—123 тыс.). Многія ткачы думаюць, што пры абслугоўванні 4 станкоў трэба затраціць у чатыры разы больш энергіі, чым аднаго. Гэта, вядома, няправільна. Трэба толькі добра арганізаваць рабочы час. Кожная мінута павінна быць скарыстана прадукцыйна.

Няма сумнення, што пры добрай арганізацыі планава-папераджальнага рамонту, ліквідацыі прастояў і забеспячэнні ткачоў высокаякасным прадзівам колькасць двухстаночнікаў і чатырохстаночнікаў падзесяцерыцца.

Беластоцкія ткачы прыкладуць усе свае намаганні, каб у найкарацейшы тэрмін дабіцца такой-жа высокай прадукцыйнасці, якую даюць ткачы Іванава, Масквы і іншых тэкстыльных раёнаў Саюза.

Зараз у цэхах нашага камбіната разгарнулася соцыялістычнае спаборніцтва на дастойную сустрэчу XVIII з'езда КП(б)Б. Кожны з нас рыхтуе ў чэсць з'езда новыя вытворчыя падарункі.

Б. ЮШЫНСКІ
стаханавец-многастаночнік тэкстыльнага камбіната № 5.

ФАБРЫКУ ЗБУДУЕМ Ў ТЭРМІН

Тэкстыльшчыкі Беластока горача падхапілі лозунг партыі аб ператварэнні горада Беластока ў другое Іванава. Уся іх энергія, воля і сазнанне накіраваны на ажыццяўленне гэтай важнейшай задачы ў найкарацейшы тэрмін.

Вялікія зрухі, якія дасягнуты ў рабоце беластоцкіх тэкстыльных прадпрыемстваў, з'яўляюцца рэзультатам шырока разгорнутага соцыялістычнага спаборніцтва, стаханаўскага руху і многастаночніцтва. Метады стаханаўскай працы ўкараняюцца на ўсіх фабрыках і з кожным днём расце колькасць многастаночнікаў, абслугоўваючых па 2—4 ткацкія станкі.

Адным з найбольш яркіх фактараў, накіраваных на ажыццяўленне задачы ператварэння Беластока ў другое Іванава, з'яўляецца рашэнне партыі і ўрада аб будаўніцтве ў горадзе Беластоку бавоўнапрадзільнай фабрыкі магутнасцю ў 11 тысяч прадзільных і 3500 круцільных верацён. Кошт будаўніцтва—9 мільёнаў рублёў. Гэта будзе адзіная ў Беластоку бавоўна-прадзільная фабрыка, якая поўнасцю забяспечыць шырока развітую шарсцяную прамысловасць горада і вобласці неабходнай колькасцю бавоўнянапаперовага прадзіва.

Будаўніцтва фабрыкі павінна быць закончана ў найкарацейшы тэрмін з такім разлікам, каб да канца 1940 года было пушчана ў эксплаатацыю 4 тысячы прадзільных верацён, а ў першым квартале 1941 года—астатнія 7 тысяч прадзільных і 3.500 круцільных верацён, а таксама фарбавальны корпус.

Наркамат тэкстыльнай прамысловасці БССР і Беластоцкі тэкстыльны трэст павінны дапамагчы калектыву будаўнікоў новай фабрыкі быстрэй выканаць гэту задачу.

В. ПЕЎЧАЎ,
начальнік будаўніцтва бавоўнапрадзільнай фабрыкі.

Совецкі Сахалін

Многіх працоўных Совецкага Саюза цікавіць мінулае і сучаснае совецкага Сахаліна, яго разнастайныя прыродныя багацці, сельская гаспадарка. І многія пытаюць, якім чынам можна перасяліцца на Сахалін на пастаяннае жыхарства.

Партыя і ўрад, асабіста таварыш Сталін праяўляюць штодзённыя клопаты аб гаспадарчым і культурным росквіце совецкага Сахаліна. За годы сталінскіх пяцігодак совецкі Сахалін стаў квітнеючай акраінай Далёкага Ўсхода. XVIII з'езд ВКП(б) удзяліў асаблівую ўвагу далейшаму развіццю Далёка-Ўсходняга края. Тав. В. М. Молатаў у сваім дакладзе на XVIII з'ездзе партыі гаварыў:

«Далёкі Ўсход павінен мець у сябе на месцы ўсё неабходнае па паліву, а, па магчымасці, таксама па мет[illegible]у і машынабудаўніцтву, па цэменту, лесу і наогул па будаўнічых матэрыялах, таксама і па большасці грамоздкіх да перавозкі прадуктаў харчовай і лёгкай прамысловасці. Зразумела, Далёкі Усход павінен цалкам забяспечваць сябе гароднінай і бульбай, ды і наогул рашуча ўзяцца за ўздым сельскай гаспадаркі, за поўную ліквідацыю сваіх прарываў у сельскай гаспадарцы».

Партыя і ўрад прызналі неабходным перасяленне калгаснікаў з малазямельных раёнаў у многазямельныя, дзе адчуваецца вялікі недахоп у рабочай сіле. Такім многазямельным раёнам з'яўляецца і совецкі Сахалін.

Першыя весткі аб Сахаліне адносяцца да 1642 года, калі казак Паяркаў, прасоўваючыся разам з сваім атрадам на ўсход, дасягнуў нізоўя Амура. Мясцовыя гіўхі (туземнае насельніцтва) расказалі яму, што супроць Амура ляжыць багатая зямля «Сагалін». З іх слоў Паяркаў нанёс на карту Сахалін у выглядзе сагнутай палоскі. У такім выглядзе Сахалін лічыўся на зводных картах Расійскай імперыі да XIX стагоддзя.

Самаму Паяркаву даследваць гэтую зямлю не ўдалося. У 1805 годзе рускі

даследчык Крузенштэрн наведаў Сахалін пацвердзіў наяўныя аб ім весткі і аб'явіў адкрытыя ім месцы ўласнасцю Расіі. У 1849-52 гг. удзельнік вядомай экспедыцыі Невельскага — лейтэнант Башняк правёў на востраве вялікую даследчую работу. Ён першы ацаніў прыродныя багацці вострава і іх значэнне для Расіі.

Сахалін — адзін з багацейшых краёў зямнога шара. Тут ёсць вугаль, нафта, золата, лес, рыба, пушніна і ўраджайныя землі для развіцця сельскай гаспадаркі.

Царскі ўрад быў няздольны асвоіць багацце Сахаліна, ды ён і не імкнуўся да гэтага. Царскія жандары прыдумалі іншае: яны скарысталі востраў, як месца катаргі. Пачынаючы з 1863 года, востраў быў аб'яўлен месцам ссылкі. Калі ў 1861 годзе на востраве было 230 чалавек, то ў 1904 годзе ссыльных катаржан было ўжо 37.000 чалавек. Сахалінская катарга з яе варварскімі катаваннямі, здзекамі і пагардлівымі адносінамі да элементарных правоў чалавека была адной з страшнейшых.

Выключна цяжкім і бяспраўным было становішча жанчын. Начальства размяркоўвала ссыльных жанчын, як жывёлу. Вельмі часта ў справах архіва можна знайсці такія заявы: «Прашу для абзавядзення гаспадаркай выдаць карову і бабу».

Мізэрна выглядала сельская гаспадарка. Не ў лепшым стане знаходзілася і прамысловасць Сахаліна. Востраў быў адсталым і закінутым, асабліва ў справе народнай асветы і аховы здароўя. Усе школы за 1912 год выпусцілі 38 чалавек. На ўсім Сахаліне была толькі адна бальніца і тры ўрачы. Гэта прыводзіла да вялікага процанта смяротнасці, асабліва сярод дзяцей і туземнага насельніцтва.

Непазнавальным стаў новы совецкі Сахалін. З вострава катаргі і турмы ён ператварыўся ў жамчужыну совецкага Далёкага Ўсхода. Сахалінская вобласць мае 4 раённыя выканаўчыя камітэты, 2 гарадскія советы, 2 пасялковыя советы і 35 сельскіх советаў, якія праводзяць вялікую работу па соцыялістычнаму асваенню багаццяў вострава і стварэнню культурнага і заможнага жыцця працоўных.

На востраў завозяцца будаўнічыя матэрыялы, абсталяванне і машыны. Дзесяткі тысяч патрыётаў нашай радзімы прыязджаюць з «вялікай зямлі» для ўдзелу ў будаўніцтве новага совецкага Сахаліна. У барацьбе за новы Сахалін асабліва праславіліся комсамольцы, прыехаўшыя сюды ў 1930 г. Яны першыя паднялі на востраве сцяг соцыялістычнага спаборніцтва, яны першымі пайшлі на самыя цяжкія ўчасткі работы і з чэсцю выконваюць заданне партыі і ўрада.

Воляй большэвікоў, воляй совецкага народа Сахалін ператворан у адну з квітнеючых прамысловых абласцей нашага вялікага Совецкага Саюза. У 1938 годзе аб'ём вугальнай прамысловасці ў параўнанні з 1913 годам павялічыўся больш, чым у 9 разоў і амаль у два разы ў параўнанні з 1933 годам. Цяпер на Сахаліне за 2—3 годы вугалю здабываецца столькі, колькі расійская і японская буржуазія здабывалі за 65 год.

Да совецкай улады на востраве не было нафтавай прамысловасці. Цяпер здабыча нафты складае сотні тысяч тон. За адзін год совецкія рыбакі вылаўліваюць рыбы столькі, колькі расійскія рыбапрамыслоўцы вылаўлівалі за 10 год. Лясная прамысловасць у 1938 годзе дала прадукцыі ў 30 разоў больш, чым у 1913 годзе.

У годы другой сталінскай пяцігодкі створана і паспяхова развіваецца харчовая прамысловасць. На востраве паявіліся свае кулінарныя і кандзіцерскія вырабы, піва, квас, штучныя воды, калбасныя вырабы і іншыя прадукты. Механізацыя работ, разгортванне стаханаўскага руху значна ўзнялі прадукцыйнасць працы ва ўсіх галінах народнай гаспадаркі.

Тав. Сталін у сваім дакладзе на XVII з'ездзе партыі гаварыў: «...кожная вобласць павінна завесці ў сябе сваю сельскагаспадарчую базу, каб мець сваю гародніну, сваю бульбу, сваё масла, сваё малако ў той ці іншай ступені—свой хлеб, сваё мяса,— калі яна не хоча папасці ў цяжкае становішча».

Гэта задача працоўнымі Сахаліна паспяхова выконваецца. Зараз у вобласці налічваецца 17 сельскагаспадарчых і 3 агародніцкіх калгасы, 10 соўгасаў, якія ўзброены перадавой сельскагаспадарчай тэхнікай: маюць трактары, камбайны, аўтамашыны. У выніку ўнядрэння новай агратэхнікі, палепшання якасці апрацоўкі палёў сярэдні ўраджай з гектара па ўсёй сахалінскай вобласці дасягнуў: па зерневых — 8 цэнтнераў, бульбе — 105 цэнтнераў, гародніне — 119 цэнтнераў.

На калгасных палях шырока ўнядраюцца пасевы азімага жыта і яравой пшаніцы. Вопытная сельскагаспадарчая станцыя, сортавыпрабавальныя ўчасткі, калгасныя хаты-лабараторыі, магутная машынатрактарная станцыя, дзесяткі агрономаў, сотні перадавых людзей калгасаў і соўгасаў высока паднялі ўраджайнасць сахалінскіх палёў.

Калгас «Чырвоны партызан» атрымаў 18 цнт. азімага жыта з гектара, 14 цнт. пшаніцы. Соўгас «Ныш» атрымаў да 24 цнт. аўса з гектара. Звяно Дуванава з калгаса «Серп і молат» атрымала 437 цнт. бульбы з гектара, 402 цнт. памідораў. Калгаснік Раманькоў з калгаса «Новы Сахалін» дабіўся ўраджаю 359 цнт. бульбы з гектара. Звяно калгасніцы Калдзінай атрымала 750 цнт. капусты з гектара.

Значных поспехаў дабіліся калгаснікі ў развіцці жывёлагадоўлі. У калгасе «Чырвоны партызан» у сярэднім на кожны калгасны двор прыходзіцца 11 галоў жывёлы, у калгасах «Першага мая», «Совецкі Сахалін» і «Рассвет» — па 10 галоў. За кароткі час у калгасах пабудавана вялікая колькасць узорных хлявоў, канюшань, свінарнікаў, цялятнікаў. Павялічана плошча пад кармавымі карэнеплодамі і травамі з 54 гектараў у 1930 годзе да 1324 гектараў у 1939 годзе. Вялікае месца ў пасеве траў займае канюшына.

Удой малака ў сярэднім па вобласці складае да 2.000 літраў на фуражную карову. У перадавым калгасе «Новы Сахалін» даярка Мірошнікава надаіла ў год ад кожнай фуражнай каровы па 5.021 літру малака.

У мінулым годзе за выдатныя поспехі ў сельскай гаспадарцы на Усесаюзнай сельскагаспадарчай выстаўцы ўдзельнічала 6 калгасаў, адзін соўгас, 6 МТФ і 113 перадавікоў сельскай гаспадаркі. 6 калгасаў і адзін соўгас ўзнагароджаны дыпломамі першай і другой ступені.

Вялікія сродкі адпускаюцца на ўпарадкаванне перасяленцаў на Сахалін. Толькі ў 1939 годзе было адпушчана на гэту справу звыш 4 мільёнаў рублёў. Кожнай сям'і, жадаючай паехаць на Сахалін, прадастаўлен бясплатны праезд, забяспечваецца харчаванне ў дарозе. Дзяржава адпускае перасяленцу 13 тыс. руб. на пабудову дома і 2.200 руб. на пабудову надворнага хлева, прычым палавіна указанай сумы 7.600 рублёў—ідзе за кошт дзяржавы, другая палавіна звяртаецца на працягу 15 год. Акрамя гэтага дзяржава адпускае 2.500 руб. крэдыта на пакупку каровы, 1.000 руб. на гаспадарчае абзавядзенне і прадастаўляе рад іншых ільгот, аслабаняючы ад дзяржаўных паставак і падаткаў. Кожны жадаючы перасяліцца на Сахалін можа падаць заяву ў Перасяленчы аддзел пры аблвыканкоме.

Совецкі Сахалін будуюць усе працоўныя нашай радзімы: шахцёры Данбаса, нафтавікі Баку і Грознага, рыбакі Астрахані, калгаснікі Варонежскай, Мінскай і Магілеўскай абласцей, працоўныя Масквы, Ленінграда і іншых гарадоў. Партыя і Ўрад праяўляюць выключныя клопаты аб развіцці і будаўніцтве совецкага Сахаліна.

П. С. МАРОЗАЎ,
начальнік Перасяленчага аддзела пры СНК БССР.

МАНАКОЎ,
начальнік Перасяленчага аддзела Выканаўчага Камітэта Сахалінскага абласнога Совета дэпутатаў працоўных.

МЕМАРАНДУМ ГЕРМАНСКАГА ЎРАДА

БЕРЛІН, 10 мая. (ТАСС). Агенцтва Трансоцэан перадае па радыё, што сёння раніцой германскі ўрад апублікаваў два мемарандумы аналагічнага зместу, пасланыя бельгійскаму і галандскаму ўрадам. У гэтых мемарандумах гаворыцца, што перанясенне англа-французскай ваеннай палітыкі на Міжземнае мора мае сваёй канчатковай мэтай старанна падрыхтаваны і немінучы напад на Германію з захада, каб пранікнуць праз тэрыторыі Бельгіі і Галандыі ў Рурскую вобласць. Германія прызнавала і паважала нейтралітэт Бельгіі і Галандыі пры ўмове, што гэтыя дзве краіны будуць захоўваць палітыку стражэйшага нейтралітэта. Аднак Бельгія і Галандыя не выканалі гэтыя ўмовы і праводзілі палітыку, аднастаронне спрыяючую ваенным праціўнікам Германіі, і падтрымлівалі іх намеры.

Далей у мемарандуме падрабязна характарызуецца нарушэнне нейтралітэта Бельгіяй і Галандыяй, прычым мемарандум спасылаецца на паведамленне германскага міністэрства ўнутраных спраў і вярхоўнага камандавання германскіх узброеных сіл, у якім ёсць доказы супрацоўніцтва бельгійскага і галандскага генеральных штабаў з генеральнымі штабамі Англіі і Францыі. У сувязі са ствырыўшайся сітуацыяй германскі ўрад прышоў да вывада, што ў далейшым не можа быць сумненняў, што Бельгія і Галандыя рашылі не толькі цярпіма адносіцца да рыхтуючагася нападу на іх Англіі і Францыі, але і нават усебакова падтрымліваюць планы гэтых дзяржаў. Германскі ўрад не намеран спакойна чакаць, пакуль вайна перакінецца праз Бельгію і Галандыю на тэрыторыю Германіі. Таму германскі ўрад сёння аддаў загад германскім войскам забяспечыць усімі маючымися ў іх распараджэнні ваеннымі сродкамі нейтралітэт Бельгіі і Галандыі. У сувязі з гэтым германскі ўрад заяўляе, што германскія войскі ўступаюць у Бельгію і Галандыю не як ворагі бельгійскага і галандскага народаў. Германскі ўрад не жадаў гэтага і не садзейнічаў такому развіццю падзей. Германскі ўрад заяўляе таксама, што Германія не мае намеру нарушыць суверэнітэт Бельгіі і Галандыі, пасягнуць на іх уласнасць як зараз, так і ў будучым. Германскі ўрад звяртаецца з просьбай да бельгійскага і галандскага ўрадаў прыняць меры, каб бельгійскія і галандскія войскі не аказвалі якога-небудзь супраціўлення германскім войскам. У выпадку-ж калі германскія войскі сустрэнуць супраціўленне, яно будзе падаўлена ўсімі наяўнымі ў распараджэнні германскіх войск сродкамі.

Паведамленне вярхоўнага камандавання германскай арміі

БЕРЛІН, 10 мая. (ТАСС). Вярхоўнае камандаванне германскай арміі паведамляе: «У сувязі з непасрэдна прадстаячым распаўсюджаннем непрыяцелем вайны на бельгійскую і галандскую тэрыторыі і вынікаючай з гэтага пагрозы Рурскай вобласці, германскія войскі, якія стаяць на захадзе, досвіткам 10 мая перайшлі ў наступленне шырокім фронтам праз германскую заходнюю граніцу. Адначасова германская авіяцыя з вялікім поспехам падвергла непрыяцельскія аэрадромы бамбардыроўцы і буйнымі злучэннямі падтрымлівала наступленне сухапутных сіл. Для кіраўніцтва ўсімі аперацыямі германскіх узброеных сіл Гітлер адправіўся на фронт».

НАЛЁТ ГЕРМАНСКІХ САМАЛЁТАЎ НА АНГЛІЮ

ЛОНДАН, 10 мая. (ТАСС). Агенцтва Рэйтэр перадае, што германскія самалёты скінулі сёння раніцой 4 запальныя бомбы на Чэлхэм паблізу Кентэрбэры (графства Кент).

АМЕРЫКАНСКІЯ ПАВЕДАМЛЕННІ АБ ВАЕННЫХ ДЗЕЯННЯХ У ГАЛАНДЫІ І БЕЛЬГІІ

НЬЮ-ЙОРК, 10 мая. (ТАСС). Як паведамляе агенцтва Юнайтэд Прэс, германскія самалёты бамбардыравалі аэрадром Шыпхол, каля Амстэрдама. Парашутныя дэсанты высадзіліся ў аэрапарту Ваальхавен, каля Ротэрдама, а таксама на востраве Розенберх. Каля 100 чалавек прызямлілася каля Хогесвалюве. Вялікая колькасць парашутыстаў прызямлілася каля Лейдэна і 150 парашутыстаў каля Ваальхавена.

Германскія самалёты высадзілі войскі каля ракі Маас. Войскі пераправіліся на галандскі бераг на лодках. Як перадаюць, першыя атрады германскіх войск уступілі ў Галандыю каля Роермонда.

НЬЮ-ЙОРК, 10 мая. (ТАСС). Як паведамляе агенцтва Юнайтэд Прэс, амерыканскі пасол у Бельгіі Кадэхі паведаміў Хэла па тэлефону ў 6 гадзін па Грынвіцкаму часу аб тым, што германскія [illegible]

[illegible] арміяй і флотам Вінкельман забараніў усе сходы ў правінцыях Оферэйсель, Гельдэрланд, Паўночны Брабант, Лімбург, Усходні Утрэхт.

Уся тэлефонная і тэлетайпная сувязь з заграніцай спынена без аб'яснення. Урад закрыў усе шлюзы ў раёне Амстэрдама, праз якія праходзяць параходы з Зюдэр-Зе. Урадавае радыё маўчыць.

Тэлеграфная сувязь з заграніцай спынена.

Як паведамляе агенцтва, германскія войскі перайшлі граніцу. Каля 100 парашутыстаў прызямлілася каля Дортрэхта. У паўднёвай частцы Амстэрдама ясна чуцен шум матораў самалётаў. Пражэктары ўведзены ў дзеянне.

Над Амстэрдамам завязаўся паветраны бой. У 2.41 мін. па Грынвічскаму часу зенітныя гарматы пачалі стральбу па германскіх самалётах, перасякаўшых Галандыю ў заходнім напрамку. Зенітныя [illegible] мі.

ФРАНЦУЗСКАЕ КАМЮНІКЕ

ЛОНДАН, 10 мая. (ТАСС). Агенцтва Рэйтэр перадае наступнае камюніке, апублікаванае сёння раніцой у Парыжы: «10 мая раніцой германскія войскі пачалі ўступаць у Галандыю, Бельгію і Люксембург. Ноччу французскія арміі былі папярэджаны, што яны павінны быць напагатове. Бельгійскі і галандскі ўрады звярнуліся да саюзнікаў за дапамогай. Праціўнік пачаў паветраную бамбардыроўку паўночнай і ўсходняй часткі Францыі. Некалькі варожых самалётаў, лік якіх яшчэ пакуль невядом, збіта зенітнымі гарматамі, а таксама нашымі знішчальнікамі».

ГЕРМАНСКІЯ ПАРАШУТНЫЯ ДЭСАНТЫ Ў РАЁНЕ БРУСЕЛЯ

ЛОНДАН, 10 мая. (ТАСС). Як перадае агенцтва Рэйтэр, у Бруселі аб'яўлена па радыё, што германскія войскі спусціліся на парашутах за 30 кіламетраў на поўдзень ад горада (у раёне Ніведя), а таксама за 55 кіламетраў на ўсход ад Бруселя ў раёне Сант-Трэйэна.

БАМБАРДЫРОЎКА ШВЕЙЦАРСКАГА ГОРАДА НЕВЯДОМЫМ САМАЛЁТАМ

ЛОНДАН, 10 мая. (ТАСС). Агенцтва Рэйтэр паведамляе з Берна, што сёння ноччу замежны самалёт падверг бамбардыроўцы горад Курэндлэн, за 30 кіламетраў на паўднёвы захад ад Базеля. У час бамбардыроўкі была пашкоджана чыгунка. Сёння раніцой былі заўважаны замежныя самалёты ў раёне Базеля.

ГЕРМАНСКІЯ ВОЙСКІ ПЕРАЙШЛІ ГРАНІЦЫ ГАЛАНДЫІ, БЕЛЬГІІ І ЛЮКСЕМБУРГА

ПАРЫЖ, 10 мая. (ТАСС). Агенцтва Гавас паведамляе, што ўчора ноччу германскія войскі перайшлі граніцы Галандыі, Бельгіі і Люксембурга. [illegible] трывога.

Войскі саюзнікаў перайшлі франка-бельгійскую граніцу

ПАРЫЖ, 10 мая. (ТАСС). Агенцтва Гавас паведамляе, што англа-французскія войскі перайшлі франка-бельгійскую граніцу.

ЛОНДАН, 10 мая. (ТАСС). Агенцтва Рэйтэр перадае, што ў адказ на зварот Бельгіі англійскія і французскія войскі ідуць на дапамогу.

ПАРЫЖ, 10 мая. (ТАСС). Агенцтва Гавас перадае наступнае паведамленне з Лондана: [illegible] аказаць».

БЕГСТВА ЎРАДА ЛЮКСЕМБУРГА

[illegible] ўвесь састаў урада Люксембурга, за выключэннем міністра замежных спраў, пакінуў тэрыторыю Люксембурга.

ГАЛАНДСКАЯ ЗАЯВА

НЬЮ-ЙОРК, 10 мая. (ТАСС). Паводле паведамлення агенцтва Юнайтэд Прэс у Амстэрдаме, афіцыяльна аб'яўлена, што Галандыя знаходзіцца ў стане вайны з Германіяй.

НАЛЁТ ГЕРМАНСКІХ САМАЛЁТАЎ НА АЭРАДРОМЫ Ў ФРАНЦЫІ

ЛОНДАН, 10 мая. (ТАСС). Англійскае міністэрства авіяцыі апублікавала наступнае камюніке: «Сёння раніцой самалёты праціўніка без поспеху атакавалі некалькі аэрадромаў, занятых англійскай авіяцыяй у Францыі. Англійскія знішчальнікі ўступілі ў бой. Па маючыхся вестках, 5 самалётаў праціўніка былі збіты».

Агенцтва Рэйтэр перадае, што гул авіяматораў і кулямётная стральба былі чутны сёння раніцой і ў горадзе, размешчаным на ўсходнім узбярэжжы Англіі. Моцныя ўзрывы бомб даносіліся з мора. У адным з гарадоў на ўзбярэжжы была аб'яўлена паветраная трывога, аднак варожыя самалёты не паявіліся.

Па вестках, атрыманых з аўтарытэтных крыніц, перадае далей агенцтва, на працягу мінулай ночы англійскія знішчальнікі адагналі германскія бамбардыроўшчыкі, якія паявіліся над вусцем ракі Тэмзы.

* * *

ПАРЫЖ, 10 мая. (ТАСС). Агенцтва Гавас паведамляе з Парыжа: «Сёння ў 4 гадзіны 25 мінут раніцой была аб'яўлена паветраная трывога. Над аэрадромам Брон у Ліоне былі скінуты бомбы. Адзін самалёт праціўніка збіт. Паветраная трывога закончылася ў 6 гадзін 45 мінут раніцы».

БОМБАРДЫРОЎКА ФРАНЦУЗСКІХ ГАРАДОЎ

ПАРЫЖ, 10 мая. (ТАСС). Агенцтва Гавас паведамляе: «Некаторыя французскія гарады, у тым ліку Нансі, Ліль, Ліон, Кольмар, Понтуаз, падвергліся бамбардыроўцы з боку германскай авіяцыі. У Нансі ёсць забітыя і раненыя. У Ліоне забіты два салдаты. У ваколіцах Ліля разбурана два дамы».

БАМБАРДЫРОЎКА ЧЫГУНАЧНАЙ СТАНЦЫІ Ў БЕЛЬГІІ

ЛОНДАН, 10 мая. (ТАСС). Агенцтва Рэйтэр паведамляе, што, па атрыманых зараз вестках, германскія самалёты падвергглі сёння раніцой бамбардыроўцы чыгуначную станцыю ў Жэмеле, за сорак кіламетраў на паўднёвы ўсход ад Намюра. Станцыя разбурана.

ГЕРМАНСКІЯ ПАРАШУТНЫЯ ДЭСАНТЫ Ў ГАЛАНДЫІ

НЬЮ-ЙОРК, 10 мая. (ТАСС). Як паведамляе агенцтва Юнайтэд Прэс, германскія парашутныя дэсанты высадзіліся ў Наардэне, Слідрэхце і ў некалькіх іншых пунктах.

АБВЯРЖЭННЕ ТАСС

1. Англійская газета «Дэйлі Экспрэс» паведамляе, што нібыта «Швецыя прымае ўдзел у сакрэтных перагаворах у Маскве, якія могуць устараніць апасенні Швецыі адносна магчымасці германскага ўтаржэння; што ў гэтых перагаворах удзельнічаюць СССР, Фінляндыя і Швецыя, прычым рускія прапанавалі гэтым двум уцалеўшым скандынаўскім краінам заключыць пакты аб узаемадапамозе, аналагічныя тым, якія былі заключаны ў мінулым годзе Савецкім Саюзам з трыма балтыйскімі дзяржавамі».

ТАСС упаўнаважан заявіць, што ўсё гэта паведамленне не адпавядае сапраўднасці і з'яўляецца суцэльнай выдумкай.

2. У англійскіх і французскіх газетах узмоцнена мусіруюцца чуткі аб пераходзе савецкай знешняй палітыкі на рэльсы панславізма, што выходзячы з гэтага, як паведамляе «Дэйлі Экспрэс», «Савецкі Саюз пераконвае Румынію аказаць Югаславіі дапамогу, калі Італія нападзе на апошнюю».

ТАСС упаўнаважан заявіць, што ўсе гэтыя паведамленні з'яўляюцца не толькі няправільнымі, але і смехатворнымі, бо па думцы адказных савецкіх кругоў панславізм наогул, а ў галіне знешняй палітыкі ў асаблівасці, ёсць наскрозь рэакцыйная плынь, зусім несумяшчальная з палітыкай Савецкай дзяржавы.

Выступленне Чэрчыля ў палаце абшчын

ЛОНДАН, 9 мая. (ТАСС). Учора на пасяджэнні палаты абшчын з адказам па крытычныя заўвагі па адрасу ўрада выступіў марскі міністр Чэрчыль. Нас часта пытаюць, заявіў Чэрчыль, чаму мы ў гэтай вайне не бярэм на сябе ініцыятыву. Прычына гэтага сур'ёзнага недахопу не можа быць так хутка знішчана, бо яна заключаецца ў тым, што на працягу апошніх пяці год мы не здолелі дабіцца роўнасці з Германіяй у галіне авіяцыі. Гэтая адсталасць у галіне авіяцыі асудзіла нас і яшчэ асудзіць на працягу некаторага часу ў будучым на вялікія цяжкасці, страты і небяспеку, якія мы павінны перамагаць самым рашучым чынам.

Указаўшы, што развіццё ваеннай авіяцыі з часу сусветнай вайны рашучым чынам змяніла ўмовы перасоўвання флота і армій, Чэрчыль падкрэсліў, што, не гледзячы на перавагу англійскага марскога флота, спроба разбурэння комунікацый праціўніка ў Скагераку пры дапамозе надводных караблёў была-б вельмі дарагакаштуючай, калі ўлічыць велізарныя ваенна-паветраныя сілы праціўніка, якія маглі-б прычыніць значныя страты англійскім ваенным караблям і прывялі-б ваенна-марскія сілы Англіі да катастрофы. Таму ўрад лічыў адзіным метадам, які быў у яго распараджэнні, толькі падводную блакаду ў Скагераку.

Далей Чэрчыль указаў, што ўрад не паслаў у першы-ж дзень у Нарвік разам з эсмінцамі буйныя ваенныя караблі, бо ён апасаўся, што яны могуць быць падарваны на мінах або тарпедыраваны з засады германскімі эсмінцамі.

Закранаючы далей пытанне аб планах аперацый саюзных войск у Нарвегіі, Чэрчыль заявіў: «На сумесным пасяджэнні штабаў быў распрацаван план высадкі двух дэсантаў з мэтай тактычнай дыверсіі ў Намсосе і Ондальснесе, а таксама высадкі войск непасрэдна ў Транхеймфіёрдзе, дзе праціўнік ужо захваціў порт. Гэта, несумненна, была рызыкоўная аперацыя. Было зусім ясна, што вялікі лік каштоўных караблёў будзе падвергнут працягламу нападу з паветра і таму не выключаны сур'ёзныя страты». Аднак у далейшым, заявіў Чэрчыль, мы адмовіліся ад гэтага плана, бо здавалася, што лепш захваціць Транхейм, наступаючы з Намсоса і Ондальснеса, чым браць яго прамой атакай і падвяргаць сябе вялікім стратам. Ваенныя прадстаўнікі выказалі сумненні адносна магчымасці высадкі войск, улічваючы перавагу праціўніка ў паветры. Але ўслед за тым, становішча стала хутка пагаршацца. Прасоўванне немцаў на поўнач ад Осло стала развівацца з велізарнай інтэнсіўнасцю. Нарвежцы не здолелі закрыць горныя праходы і разбурыць шасейныя дарогі і чыгункі. Узмоцненая і няспынная бамбардыроўка баз у Намсосе і Ондальснесе не дазволіла высадзіць у гэтых партах не толькі як'я-небудзь буйныя падмацаванні, але нават артылерыю і харчаванне для войск, якія ўжо там знаходзіліся. Таму мы аказаліся перад неабходнасцю адклікаць войскі або пакінуць іх там, асуджаючы іх на разгром значна пераважаючымі сіламі праціўніка. Калі-б мы нават і здолелі, указаў далей Чэрчыль, завалодаць Транхеймам, то мы ўсё-ж наўрад ці змаглі-б перакінуць на поўдзень ад Транхейма дастатковыя сілы для сур'ёзных аперацый супроць германскіх войск.

«Калі-б мы ў сучасны момант,—працягваў Чэрчыль,—мелі 25 або 30 тысяч саюзных войск на гэтым фронце, што, улічваючы перавагу праціўніка ў паветры, з'яўляецца вельмі сумніцельным, то наўрад ці нам удалося-б падкідаць своечасова падмацаванні, снабжаць войскі неабходным узбраеннем, артылерыяй і проціпаветранымі сіламі абароны. Я не думаю, што гэтыя войскі змаглі-б устаяць супроць значна пераважаючых сіл немцаў, займаючых выдатныя пазіцыі».

Указаўшы, што ў Паўднёвай і Цэнтральнай Нарвегіі зараз знаходзяцца 120.000 германскіх салдат, Чэрчыль у заключэнне заявіў: «Рашэнне аб адкліканні саюзных войск было прынята не па гэтых толькі што ўпамянутых мною прычынах, а па зусім іншых. Мы павінны дзейнічаць вельмі асцярожна, каб не знясіліць свае ваенна-паветраныя сілы, і заўсёды ўлічваць, што ў любы час нас можа чакаць больш сур'ёзная небяспека».

ПАСЯДЖЭННЕ АНГЛІЙСКАГА ВАЕННАГА КАБІНЕТА

ЛОНДАН, 10 мая. (ТАСС). Агенцтва Рэйтэр перадае, што сёння ў 8 гадзін раніцы адбылося пасяджэнне англійскага ваеннага кабінета.

РОСПУСК АНГЛІЙСКАГА ПАРЛАМЕНТА НА КАНІКУЛЫ

ЛОНДАН, 9 мая. (ТАСС). Як паведамляе агенцтва Рэйтэр, сёння парламент распушчан на веснавыя канікулы і збярэцца зноў 21 мая. Чэмберлен запэўніў палату абшчын, што ўрад даручыць Спікеру (старшыні) датэрмінова склікаць палату, калі гэтага патрабуе міжнародная абстаноўка або ўнутраныя падзеі.

ВЫСАДКА АНГЛІЙСКІХ ВОЙСК У ІСЛАНДЫІ

НЬЮ-ЙОРК, 10 мая. (ТАСС). Як паведамляе агенцтва Юнайтэд Прэс, міністэрства замежных спраў Англіі аб'явіла, што англійскія войскі высадзіліся ў Ісландыі.

ВАЕННАЕ СТАНОВІШЧА Ў ГАЛАНДСКАЙ ІНДЫІ

ТОКІО, 10 мая. (ТАСС). Агенцтва Домей Цусін перадае аб тым, што адначасова з уступленнем германскіх войск на тэрыторыю Галандыі ў Галандскай Індыі сёння было аб'яўлена ваеннае становішча. У той-жа час быў выдан загад аб інтэрніраванні ўсіх знаходзячыхся ў Галандскай Індыі мужчын-немцаў ва ўзросце звыш 16 год.

АДМЕНА АДПУСКОЎ У ФРАНЦУЗСКАЙ АРМІІ

ПАРЫЖ, 10 мая. (ТАСС). Агенцтва Гавас паведамляе: «Услед за ваенным міністэрствам міністэрства паветранага флота прапісала ўсім афіцэрам, якія знаходзяцца ў адпуску, вярнуцца ў свае часці. Гэта адносіцца да войск унутранай службы і да дзеючай арміі».

ПЕРАСОВАЧНЫЯ МАЙСТЭРНІ ПА РАМОНТУ ТРАКТАРАЎ

Наркамзем БССР стварае 18 аўтаперасовачных майстэрняў па бягучаму рамонту трактараў МТС у заходніх абласцях рэспублікі. Для гэтай мэты выдзелена 18 грузавых аўтамашын.

Майстэрні абсталёўваюцца неабходнымі прыборамі, інструментамі і забяспечваюцца матэрыяламі, патрэбнымі для рамонту трактараў. У рамонтных брыгадах будуць механікі, мантажнікі, слесары, шоферы. Часткова брыгады камплектуюцца з выпускнікоў Рагачоўскай школы механізацыі сельскай гаспадаркі. Перасовачныя майстэрні ў бліжэйшыя дні будуць накіраваны ў заходнія абласці. Кожная майстэрня прымацоўваецца для абслугоўвання пэўнай групы МТС.

Будаўніцтва новых млыноў

ВІЦЕБСК. (Кар. «Звязды»). Віцебскі абласны аддзел мясцовай прамысловасці намеціў значную праграму капітальнага рамонту і будаўніцтва млыноў. На гэтую мэту адпушчана 1 млн. 300 тыс. рублёў. Новыя млыны будуць пабудаваны ў Віцебскім, Талачынскім і Мехаўскім раёнах. Капітальна будуць адрамантаваны 35 млыноў. На многіх вадзяных млынах устанаўляецца дадатковае абсталяванне, што забяспечыць бесперабойную іх работу нават у часе абмялення рэк. У Бешанковічах пачынаецца будаўніцтва электрастанцыі, якая будзе абслугоўваць мясцовы млын.

Пачаліся лётныя заняткі курсантаў аэраклуба

У мінскім аэраклубе імені Героя Савецкага Саюза тав. Молакава пачаліся лётныя заняткі курсантаў, якія на працягу зімы без адрыву ад вытворчасці праходзілі тэарэтычную падрыхтоўку.

Выдатнікі аэраклуба тт. Штыцко, Моцны (інстытут фізкультуры), Еўстаф'ева і інш. ужо з першых дзён палётаў паказваюць узоры авалодання лётнай тэхнікай. Сярод курсантаў разгорнута сацыялістычнае спаборніцтва на лепшыя паказальнікі ў лётнай падрыхтоўцы. На аэрадроме выдаюцца стартавыя насценгазеты.

Пуцёўкі ў дамы адпачынку і санаторыі

МАГІЛЕЎ. (Кар. «Звязды»). На фабрыцы штучнага валакна імені Куйбышэва сёлета будзе расходвана 100 тысяч рублёў на закупку для рабочых, служачых і інжынерна-тэхнічных работнікаў пуцёвак у дамы адпачынку і 46 тысяч рублёў на набыццё санаторных пуцёвак. 15 мая адкрываецца фабрычны дом адпачынку. За сезон тут адпачне 500 рабочых і служачых фабрыкі. 46 тысяч рублёў адпушчана на правядзенне аздаравіцельнай кампаніі сярод дзяцей рабочых.

Кандыдаты на атрыманне сталінскіх стыпендый

ГОМЕЛЬ. (Кар. «Звязды»). Вучоны савет Гомельскага педагагічнага інстытута імені Чкалава пры ўдзеле партыйнага, комсамольскага і профсаюзнага актыва інстытута абмеркаваў кандыдатуры на атрыманне сталінскіх стыпендый. Кандыдатамі на сталінскія стыпендыі вылучаны лепшыя выдатнікі вучобы і грамадскай работы тт. Прэйс, Фабрыкант і Лапіцкі.

Малькі карпа дастаўлены на самалётах

Галоўнае ўпраўленне рыбнай прамысловасці пры СНК БССР правяло першы вопыт транспартыроўкі малькоў паветранымі шляхамі. 4 самалёты грамадзянскага паветранага флота 12 рэйсамі даставілі з аднаго з буйнейшых у рэспубліцы рыбгасаў «Волма», пад Мінскам, у рыбгас «Трэмля», Капаткевіцкага раёна, 12 тыс. малькоў карпа. Даўжыня трасы 17 кілометраў. Кожным рэйсам, які працягваўся каля двух гадзін, дастаўлялася па 10.000 малькоў. У далейшым намечана арганізаваць дастаўку пасадачнага матэрыялу на самалётах у калгасы для развіцця калгаснай рыбгадоўлі.

Адказны рэдактар Т. С. ГАРБУНОЎ.

ДЗЯРЖАЎНЫ ТЭАТР МУЗЫКАЛЬНАЙ КАМЕДЫІ БССР — «ВЗАИМНАЯ ЛЮБОВЬ». [illegible]

Кінатэатры: «ЧЫРВОНАЯ ЗОРКА» — «ВАСИЛИСА ПРЕКРАСНАЯ»; «РОДИНА» — НЕПАРУШНАЯ ДРУЖБА; «ІНТЭРНАЦЫЯНАЛ» — «МОРЯКИ»; «СПАРТАК» — ПАДКІДЫШ; «АРЫНКА»; «ПАВІНЫ ДНЯ» — «ВЕЛИКИЙ ГОРОД»; «МОСКВА МАЙСКАЯ». [illegible]

ДЗЯРЖЦЫРКУ патрабны пакоі! [illegible]

Тэрмінова патрабуюцца ІНЖЫНЕРЫ І ТЭХНІКІ-КАНСТРУКТАРЫ [illegible]

ДЗЯРЖЦЫРК (парк імені Горкага). АНОНС. У БЛІЖЭЙШЫ ЧАС АДКРЫЦЦЁ ЛЕТНЯГА СЕЗОНА. У праграме сезона намечаны лепшыя нумары-атракцыёны.

Новабеліцкі лесатэхнічны тэхнікум АБ'ЯЎЛЯЕ НАБОР СТУДЭНТАЎ на 1940-41 вучэбны год на 1 курс. [illegible] ПРЫЁМ ЗАЯЎ ПРАВОДЗІЦЦА З 15 МАЯ ПА 15 ЖНІЎНЯ. [illegible] ПАЧАТАК ЗАНЯТКАЎ 1 ВЕРАСНЯ. [illegible] ДЫРЭКЦЫЯ.

Магілёўскі дзяржаўны педагагічны і настаўніцкі інстытуты АБ'ЯЎЛЯЮЦЬ ПРЫЁМ СТУДЭНТАЎ на 1 курс. [illegible] ПРЫЁМ ЗАЯЎ ПРАВОДЗІЦЦА ДА 1 ЖНІЎНЯ 1940 г. [illegible] ДЫРЭКЦЫЯ.

1-я МЕХАНІЧНАЯ ПЯКАРНЯ патрабуюцца [illegible]

УПРАЎЛЕННЮ ДЗЯРЖЖЭСТРАСУ патрабуюцца ГАЛОЎНЫ БУХГАЛТАР, ВЕТУРАЧ І ШОФЕР. [illegible]

ДА ЎВАГІ [illegible] КАЛІ Ў ВАС ЁСЦЬ НЕПАТРЭБНЫЯ СТАБІЛЬНЫЯ ПАДРУЧНІКІ прадавайце іх магазіну КОГІЗ'а ў Мінску. [illegible]

ДА ЎВАГІ ПРАЎЛЕННЯЎ КАЛГАСАЎ І ГРАМАДЗЯН! [illegible] на 1940 год застрахаваны: [illegible] У выпадку пашкоджання ці гібелі застрахаваных сельскагаспадарчых культур [illegible] ПАДАЦЬ ПІСЬМОВУЮ ЗАЯВУ [illegible] УПРАЎЛЕННЕ ДЗЯРЖСТРАХА БССР.

У АДДЗЕЛ АБ'ЯЎ ЗВАНІЦЕ ПА ТЭЛЕФОНУ 21-3-60

Ул. Галоўліт БССР № М—1777. Мінск, друкарня «Звязды», Савецкая, 49. М., М., Ш.